

KULTTUURI KUU LOLLA

KEHITTÄMISTEHTÄVÄT 2020-2023

POHJOIS-SAVO

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

KUOPIO

Sisällys

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävä 2020-2023 Pohjois-Savo.....	3
Tavoitteet	3
Tilannekartoitus.....	3
Kuntahaastattelut keväällä 2020	3
Kuntavierailut	4
Teemalliset etätapaamiset.....	5
Koulutukset	7
Verkostopäivät ja opintoretket	7
Verkostopäivä 9.8.2022.....	8
Verkostotapaaminen Lapinlahdella 29.11.2022	9
Verkostopäivä Kuopiossa 11.12.2023	10
Jyväskylän opintoretki 13.-14.9.2022.....	10
KUTU-päivät 9.-10.10.2023 Jyväskylä	11
Kulttuurifoorumit.....	11
Itä-Suomen kulttuurifoorumi Mikkelissä 8.11.2022	12
Pohjois-Savon kulttuurifoorumi Kuopiossa 17.3.2023.....	12
Itä-Suomen kulttuurifoorumi Joensuussa 19.-20.9.2023	12
Kehittämistehtävän muita sisältöjä	12
Verkkosisällöt.....	12
Armas Festivaali 1. -14.10.2021.....	13
Kotikulmat valoissa	13
Ustad Haviz Bale Khan – intialaisen musiikin konsertti 12.11.2022	14
Pohjois-Savon kotiseututoimijoiden maakunnallinen kokous 4.5.2023	14
Kevättapaaminen Kuopion museolla 30.5.2023	14
Yhteisöllinen jouluruokailu 24.12.2023.....	14
Kulttuuri kuulolla -ohjausryhmä	14
Kohti Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa.....	15
Strategiaprosessi.....	15
Kuntalaisten kuuleminen.....	17
Kulttuuri kylillä.....	18
Kuntalaisten kuulemisen tuloksia	20
Kaikukorttikokeilu.....	22
Kaikukorttikoulutukset 25.8.2023 ja 27.10.2023	22
Viestintä	23
Infograafin julkaisu ja päättävä viestintä 2021	23

Viestintä vuonna 2022	25
Viestintä vuonna 2023	26
Kulttuurikuvitusta	26
Henkilöstö	27
Tulokset.....	27
Kyselyt.....	27
Päättökyselyn vastauksia.....	27

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävä 2020-2023 Pohjois-Savo

Kuntien kulttuuritoimintalain mukaan kehittämistehtävillä tuetaan kuntien kulttuuritoiminnan laatua, vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista, asukkaiden yhdenvertaisuutta ja kuntien välistä yhteistoimintaa. Kuopion kaupunki toteutti näitä tavoitteita Pohjois-Savon alueella toimineessa Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävässä tässä raportissa kuvatuilla keinoilla vuosina 2020-2023. Toiminta kattoi kaikki Pohjois-Savon 19 kuntaa.

Tavoitteet

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävä käynnistyi 15.4.2020. Kehittämistehtävän ensisijaisena tavoitteena oli luoda Pohjois-Savon alueella aktiivisesti toimiva kuntien välinen kulttuuritoimintaverkosto, jollaista ei aikaisemmin koko Pohjois-Savon laajuisena ollut. Tavoitteena oli myös kuntien henkilöstön kulttuurialan osaamisen parantaminen ja kulttuuritoimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen. Tehtävän avulla haluttiin vahvistaa kulttuuristen oikeuksien toteutumista ja kulttuurista osallisuutta alueella, sekä jakaa hyviä käytänteitä kuntien välillä. Haluttiin pitää yllä myös keskustelua kulttuurin merkityksestä muun muassa hyvinvoinnin edistämiseksi. Kehittämistehtävän ensisijaisena kohderyhmänä olivat kuntien kulttuuritoimihenkilöt, jotka osallistuivat toimintaan aktiivisesti.

Tilannekartoitus

Kuntahaastattelut keväällä 2020

Kehittämistehtävässä kartoitettiin aluksi kuntien tarpeita haastatteluin ja kyselyin. Haastattelun tavoitteena oli kartoittaa kuntien tarpeita kehittämistehtävää ajatellen. Covid 19 -pandemiasta johtuen yhteyttä otettiin sähköpostitse ja puhelimitse. Haastateltavina olivat kuntien kulttuuritoimihenkilöt ja kunnan kulttuuritoimesta vastaavat esimiehet.

Haastattelussa kysyttiin seuraavia asioita:

- tärkeimmät yhteistyökumppanit tällä hetkellä
- kenen kanssa haluaisitte tehdä yhteistyötä jatkossa
- mitkä asiat vaatisivat mielestänne kehittämistä kunnassanne – mihin tarvitsisitte koulutusta ja tukea
- mitkä asiat sujuvat hyvin – kunnan hyvät käytännöt
- miten osallisuus mielestänne toteutuu kunnassa
- TEA-viisarin pohjalta nousevat asiat

Haastatteluita tehtiin yhteensä 30 kappaletta. Haastattelut toteutettiin 4.5. – 11.6.2020. Haastateltavien ammattinimikkeitä ovat muun muassa sivistysjohtajat, kirjasto- ja kulttuuripalvelupäälliköt; kulttuurikoordinaattorit ja -ohjaajat sekä kansalaisopiston rehtorit ja vastaavat. Merkille pantavaa on se, että suurimman osan haastateltujen työnkuvista sisälsivät enimmäkseen muita vastuualueita kuin yleisen kulttuuritoiminnan tehtäviä.

Tärkeinä yhteistyökumppaneina mainittiin:

- Järjestöt, yksittäiset aktiiviset ihmisen / kyläaktiivit (kylätalot), seurakunta
- Poikkihallinnollinen yhteistyö: vapaa-ajan, nuoriso- ja tekninen toimi
- Yksittäiset kulttuuritoimijat (taiteilijat), paikalliset yrittäjät
- Museot, kirjasto, kansalaisopisto, koulu, musiikkiopisto, muiden kuntien kulttuurivastaavat
- Kuopiossa: järjestöt, kulttuuritalot, kouluyhteistyö, SoTe-sektori: vanhus- ja vammaispalvelut

Kehitettävänä asioina nostettiin esiin:

- Järjestöaktiivien ikääntyminen -> kuinka innostaa uusia mukaan, järjestöjen uusiutuminen
- 11 kunnassa nostettiin esille kulttuurin resurssien olevan liian pienet (TEA)
- Yksin tekeminen – uusia kumppaneita ja verkostoja kaivataan
- Uusia toimintatapoja, uusia avauksia mm. teknologian hyödyntäminen (esim. infograafit)
- Käytänteet, joilla saisi kulttuuria lähemmäs ihmistä (pitkät välimatkat)
- Tapahtumaviestinnän parantaminen
- Rahoitusosaaminen: valtionapujen hakupaikat ja –prosessit
- Osallisuusosaaminen

Kuntavierailut

Ensimmäisen kehittämistehtävävuoden aikana kehittämistehtävän hankekoordinaattori vieraili 18 Pohjois-Savon kunnassa. Vierailuille osallistui koordinaattorin lisäksi kulttuurisuunnittelija Kuopion kaupungilta. Kunnassa isäntänä toimi useimmiten kulttuuritoimihenkilö tai kulttuuritoiminnasta vastaava henkilö. Tervossa tavattiin myös sivistyslautakunnan puheenjohtajaa ja lautakunnan jäsentä. Vierailuiden motiivina oli henkilökohtainen tutustuminen kunnan kulttuuritoimihenkilöihin ja kunnan kulttuurituotannon käytänteisiin, sekä esiintymiseen ja kulttuuritoimintaan soveltuviin tiloihin. Vierailuilla käytiin keskusteluja kunkin kunnan kulttuuritoimen kehittämiseen liittyen. Vierailuilla syvennettiin haastattelupuheluiden aikana nousseita teemoja, sekä keskusteltiin kunnan kulttuurituotannon erityispiirteistä. Puheeksi otettiin mm. seuraavat asiat:

- Kunnan hyvät käytännöt
- TEA-viisarista nousevat asiat
- Ikääntyneiden palvelut ja yhteistyö SoTe-sektorin kanssa
- kulttuurikasvatussuunnitelma
- Osallisuus: esim. palautteen keräämisen käytännöt kulttuuripalveluissa ja Kaiku-kortti
- kulttuurituotannon erityishaasteet alueella
- Kehittämistehtävän vaikuttavuusmalli -> mitä tavoitetta kohti kunta erityisesti haluaa edetä ja miten?
- Saimaa-ilmio

Vierailuilla pyrittiin pienryhmäkeskusteluihin kartoittamaan kulttuurituotannon nykytilaa ja miettimään konkreettisia askelia, jolla kulttuurin saatavuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta saataisiin parannettua kussakin kunnassa. Vierailut osaltaan tarkensivat syksyn Teams-tapaamisten sisältöä sekä vaikuttivat kehittämistehtävän koulutuksiin valittaviin aiheisiin.

Syksyllä 2020 vierailtiin kahdeksassa Pohjois-Savon kunnassa ja kahden kanssa pidettiin Teams-palaverit. Vierailukohteina olivat syksyllä: Siilinjärvi, Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Vesanto, Tervo, Keitele ja Pielavesi. Teams-palaveri pidettiin Suonenjoen ja Kaavin kanssa.

Kuntavierailuilla esiinnousseet kehittämiskohteet vaihtelivat kunnittain. Vierailuilla yleisesti esiin nousseita teemoja olivat muun muassa päättäjaviestintä. Todettiin, että kulttuurin merkityksestä ja

hyvinvointivaikutuksista tulisi viestiä päättäjille ja asioita pitäisi viedä enemmän lautakuntaan ja johtoryhmiin.

Ylä-Savossa yhdeksi teemaksi nousi yhteistyön kehittäminen sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa hyvinvointialueen aloittaessa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenteen uudistuessa on tärkeää tuntea ihmiset, jotka uudessa rakenteessa vastaavat kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta.

Osallisuus nähtiin kehitettävänä alueena lähes kaikissa kunnissa. Kaivattiin helposti käytettäviä työkaluja, joilla yleisön olisi helppo antaa palautetta. Saavutettavuuden teemaan liittyen esiteltiin Kaikukortti-toimintamallia kuntakeskusteluissa. Kunnissa osoitettiin kiinnostusta mallia kohtaan, joskin pienimmissä kunnissa todettiin paikallisen kulttuuritarjonnan olevan varsin rajattua.

Vuonna 2021 kuntavierailuja jatkettiin. Vierailut suuntautuivat Rautalammille, Rautavaaralle, Sonkajärvelle, Joroisiin, Varkauteen, Leppävirralle, Kaaville ja Vieremälle.

Myös vuoden 2021 aikana tehdyillä vierailuilla vahvistui edelleen käsitys siitä, että Pohjois-Savon pienimmillä kunnilla on erittäin vähäiset resurssit kuntien kulttuurityöhön. Kunnan kulttuuritoimesta vastaavan henkilön työnkuva sisältää useimmiten vastuuta sivistys-, kirjasto- tai vapaa-aikatoimesta kulttuuritoimen lisäksi. Työnkuvaan kuuluu useimmiten myös kunnan museotoimesta huolehtiminen, mikäli sellainen on kunnassa. Vastuuseen voi kuulua myös esimerkiksi hyvinvointikertomuksen laadinta.

Kulttuurijärjestöille on varattuna sangen rajalliset budjetit avustuksiin Pohjois-Savon pienimmissä kunnissa. Aktiivista yhdistystoimintaa kuitenkin löytyy myös pienimmistä kunnista. Leimallista on myös yhdistysaktiivien ikääntyminen esimerkiksi kansanterveysjärjestöissä. Pienimpien kuntien kulttuurisisällöt rakentuvat paljolti järjestöjen kanssa yhteistyöllä tuotettujen kesätapahtumien varaan.

Teemalliset etätapaamiset

Kehittämistehtävän perustoimintana olivat teemoitetut 1,5 tuntia kestävät etätapaamiset (Teams). Näissä tapaamisissa käsiteltiin kunnan kulttuuritoimeen oleellisesti liittyviä ajankohtaisia teemoja, jotka oli valittu kunnista nousseiden tarpeiden pohjalta. Tapaamisen sisältöön kuului asiantuntija-alustus tai hyvän käytänteen esittely.

Kehittämistehtävien 2020-2023 aikana teemallisia etätapaamisia järjestettiin verkostolle kaikkiaan 51 kertaa. Verkkotapaamisia järjestettiin kuntien kulttuuritoimihenkilöille noin kolmen viikon välein lukuun ottamatta kesäkautta.

Vuonna 2020 aiheina oli muun muassa TAIKE:n rahoitukset, taiteilijan uusi työnkuva, sekä saavutettavuus. Asiantuntijoina kuultiin mm. Hanna Susitaivalta ja Antti Raekalliota. Alueelliset toimijat: VB-valokuvakeskus ja Itä-Suomen audiovisuaalisen kulttuurin koulutus ja kehittämissyhdystys ry., esittäytyivät. Myös Covid 19 -pandemiaan liittyvät asiat nousivat esille ajankohtaisina.

Vuonna 2021 teematapaamisten aiheina olivat paljolti kulttuurihyvinvointiin liittyvät teemat kuten TEA-viisari, LAKU-lähetä ja kulttuurinen vanhustyö. Osallisuus-teemaa käsiteltiin myös. Verkostolle esiteltiin muun muassa Kuopion kaupungin toteuttama osallistavan budjetoinnin ja joukkorahoituksen kokeilu, jota testattiin Meidän Kuopio -festivaalin tuotannossa. Lisäksi alueelliset toimijat: Kuopion taidemuseo, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Itä-Suomen tanssin aluekeskus (ITAK) ja Tanssiteatteri Minimi esittäytyivät. Pohjois-Savon alueella toimiva Saavutettavat orkesterit -hanke ja Tehhään virtaa yhdessä -hanke Ylä-Savossa esittäytyivät niin ikään.

Asiantuntijoina vuoden 2021 tapaamisissa olivat Pohjois-Savon hyvinvointikoordinaattori Säde Rytkönen, Hyvinvointivoimalan kehitysjohtaja Eeva Mäkinen, hankepäällikkö Merja Laitinen Parasta Pohjois-Savoon

hankkeesta, tuottaja-tiedottaja Elina Prepula Kuopion kaupunginorkesterista (Saavutettavat orkesterit - hanke ja maakunnallinen yhteistyö); tuottaja-tiedottaja Asta Elijoki Itäisen tanssin aluekeskuksesta, taiteellinen ja tuotannollinen johtaja Mikko Makkonen Tanssiteatteri Minimistä, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Ann-Mari Karvinen Leppävirran kunnalta, taidemuseon johtaja Marja Louni ja intendentti Maarit Hakkarainen Kuopion taidemuseolta, alueellisen museotoiminnan intendentti Matleena Vepsäläinen Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta, hankeyöntekijä Marja Kettunen Tehhään virtaa yhdessä - hankkeesta, kulttuurikoordinaattori Taru Tähti Etelä-Savon maakuntaliitolta ja kulttuurisuunnittelijat Nina Venäläinen ja Kirsi Rönkkö Kuopion kaupungilta.

Vuonna 2023 teemallisten tapaamisten aiheet liittyivät edelleen paljolti kulttuurihyvinvointiin. Käsittelyssä olivat muun muassa kulttuurilähetötoiminnan kehittäminen, hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyö ja kulttuuriluotsitoiminta. Lisäksi kuultiin sote-palveluiden kanssa yhdessä toteutetusta kiertävästä palvelusta, ReissuEllusta, joka toimii Etelä-Savossa 12 kunnan alueella. Tapaamisessa jaettiin kokemuksia eri kuntien alueella toimivista muista liikkuvista palveluista. Hyte-indikaattorit kiinnostivat niin ikään ja mietittiin, miten voitaisiin löytää alueellinen ratkaisu, jolla Hyte-indikaattorit voitaisiin täyttää. Informoitiin myös Taikusydämen ESR+-hankesuunnittelun vaiheista. Tiina Rajala Eläkeläiset ry:stä kertoi Kulttuurikuntoa-kampanjasta ja Tiina Flygare Kansan Sivistystyön liiton kulttuuriaiheisista koulutuksista. Erikoissuunnittelija Elina Kutramoinen, ELY-keskukselta (Uusimaa) esitteli Teams-ssä tapaamisessa www.kotoutumisentukena.fi -palvelua.

Kaikukorttiin liittyviä asioita käsiteltiin useammassa tapaamisessa, sillä verkostossa iti idea mahdolliseen Kaikukortin käyttöönottoon Pohjois-Savon laajuisesti kehittämistehtävän mahdollistamana. Mira Haataja Kulttuuria kaikille -palvelusta esitteli 15.3.2023 Kaikukortin toimintaperiaatteen. Tapaamisessa 25.4.2023 hallintosihteerit Antti Tattari kertoi Vetelin kunnan kokemuksia Kaikukortista ja hyvinvointisuunnittelija Henri Nevalainen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelta hyvinvointialueen näkökulmasta Kaikukortista.

Etätapaamisessa 5.4.2023 kulttuurituottaja, kulttuurikasvatuskummi Julia Vatanen Lastenkulttuurikeskus Versosta alusti kulttuurikasvatussuunnitelmiin liittyvistä asioista. Tapaamisessa 16.5. Kuopion kaupungin kulttuurisuunnittelija Kirsi Rönkkö kertoi AURA-hankkeesta ja Iisalmen kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö Sanna Marin kulttuurikasvatussuunnitelmien päivityksestä Iisalmissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kehotuksesta alettiin suunnittelemaan jatkoa kehittämistehtävälle yhteistyössä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan kanssa. Tapaamiset hankesuunnittelun merkeissä pidettiin 17.5., 31.5. ja 9.6.2023 etänä yhdessä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntaliittojen edustajien kanssa. Yhteinen hankehakemus Kulttuuri Itää jätettiin 14.6.2023.

Syyskaudella 2023 hyvinvointiaiheet teemat jatkuivat. Osallistuimme Kulttuuri kuulolla -verkostolla Hyvinvointialueen päivätoiminnan ohjaajien palaveriin verkossa. Paikalla tapaamisessa olivat muun muassa Helena Kortelainen ja Hanna-Leena Sutinen TulKoti-hankkeesta, sekä päivätoiminnasta vastaava Sini Hakulinen hyvinvointialueelta. Tavoitteena oli löytää yhteistyön muotoja kuntien hyvinvointialueen välille. Kulttuurisuunnittelija Kirsi Rönkkö Kuopion kaupungilta esitteli yleisesti toimintaympäristöä, missä kunnilla on palveluita tarjolla ikääntyneille.

Verkoston tapaamisessa 31.8.2023 käsiteltiin kulttuurikasvatussuunnitelmia ja museoiden palveluita: "Mitä annettavaa museoilla on kulttuurikasvatussuunnitelmiin". Asiantuntijoina toimivat museotapahtumien koordinaattori Minna Merivalo ja museopedagogiikan tuottaja Nina Alvejärvi. Esimerkkikuntana oli Rautalampi, jossa on tehty hyvää yhteistyötä koulun ja museon välillä. Tapaamisen loppupuolella taiteilijat Juuso Happonen ja Marjaana Oliveira esittelivät Pohjois-Savossa meneillään olevaa Luova poppoo -hanketta.

Saku Määttä Salmi Platform -yrityksestä esitteli tapahtumien sosiaalisen vaikuttavuuden mittaamisen työkalua teematapaamisessa 2.11.2023. Samassa tapaamisessa Elisa Soikkola Pohjois-Savon hyvinvointialueelta esitteli Arjen ilo ja tuki -hanketta, joka on osa kestävästä kehitystä Pohjois-Savoon -hankekokonaisuutta. Hankkeessa kehitetään hyvinvoinnin palveluihin ohjauksen malleja sote-ammattilaisille.

Intendentti Maarit Hakkarainen ja amanuenssi Aki Silvennoinen Kuopion taidemuseolta kertoivat 9.11.2023 millaisin keinoin voisi lähteä edistämään prosenttitaidetta omassa kunnassa. Tapaamisen aluksi kuultiin Iisalmen kaupungin hyviä kokemuksia prosenttitaidteen edistämisestä asiantuntijana kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö Sanna Marin. Samassa tapaamisessa esittäytyi myös KOONTO-hanke asiantuntijana hankepäällikkö Tuomas Puustinen.

Tapaamisessa 22.11.2023 keskusteltiin veteraaniperinneaikaan siirtymisestä ja kulttuurikaveritoiminnan mallista ja pohdittiin mahdollisuuksia maakunnalliselle toteutukselle. Kuopion mallin esitteli kulttuurisuunnittelija Kirsi Rönkkö. Lisäksi puheenjohtaja Jari Hynninen Pohjois-Savon Perinneyhdistys ry:stä oli kertomassa veteraaniperinneyöhön siirtymisestä Pohjois-Savossa.

Koulutukset

Kehittämistehtävä aloitettiin vahvistamalla verkostomaisen työskentelytavan osaamista koulutuksin. Vuoden 2020 aikana järjestettiin kolme verkostotyön koulutusta, joissa kouluttajana toimi verkostotyön asiantuntija, kauppatieteiden tohtori, Timo Järvensivu. Kulttuuritoimihenkilöille ja järjestöille tarjottiin mahdollisuutta osallistua tapahtumasuunnittelun koulutukseen vuoden 2020 loppupuolella.

Vuonna 2021 kulttuuritoimihenkilöille järjestettiin 5 verkostovalmennusta, jossa yhdessä muotoiltiin verkoston tavoitteita ja kiteytettiin niitä käytännön toiminnaksi. Verkoston tärkeiksi tulevaisuuden tavoitteiksi nousivat seuraavat teemat: **kulttuuri strategisella tasolla, resursointi, osallisuus, kulttuurihyvinvointi (sote-yhteistyö), digitaalisuus ja kansainvälisyys.**

Vuonna 2021 järjestettiin verkostolle kahden kerran koulutus osallisuudesta, sekä striimauksesta ja kolmen kerran koulutus someviestinnästä ja sen sisällöntuotannosta sekä kahden kerran koulutus striimauksesta.

Vuonna 2022 järjestettiin viestintä- ja markkinointikoulutus kaksituntisena webinaarina 26.9. ja 28.9. Aiheena olivat viestintäsuunnitelman tekeminen ja markkinointiviestintä liittyen tapahtumiin.

Verkostopäivät ja opintoretket

Verkoston ensimmäinen yhteinen verkostopäivä järjestettiin 30.9.2021 Kuopiossa Tiedon ja tarinoiden kortteli Kantissa klo 8.30 – 16. Päivän otsakkeena oli Verkostosta voimaa! Ohjelmassa oli muun muassa kuvataidepaja, jossa tavoitteena oli tutustua kollegoihin sekä tutkia omia vahvuuksia kulttuuriryöissä. Lisäksi iltapäivällä oli mahdollisuus tutustua Leonardo Da Vinci -näyttelyyn Kuopion museossa.

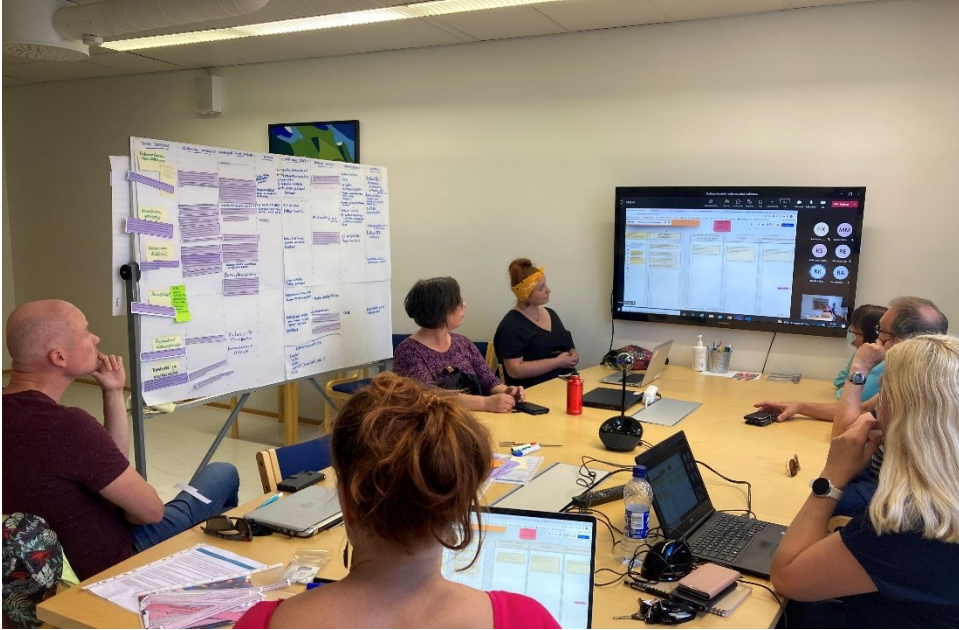

Kuvataidetyöpajassa työskentelyä 30.9.2021 Kuopiossa.

Verkostopäivä 9.8.2022

Verkostopäivä pidettiin 9.8.2022 Iisalmessa Iisalmen kulttuurikeskuksessa. Verkostopäivän aiheena oli työstää Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa varten työpajoissa esiin nousutta materiaalia eteenpäin.

Kuvassa Iisalmen kulttuurikeskuksen edustalla Heidi Huhtilainen, Kirsi Taipale, Sanna Marin, Antti Syrjäläinen, Aki Silvennoinen, Kirsi Karvinen, Terhi Siippainen ja Minna Merivalo.

Verkostotapaaminen Lapinlahdella 29.11.2022

Verkosto kokoontui 29.11.2022 iltapäiväksi tapaamiseen Lapinlahdelle. Tapaamisessa käsiteltiin Pohjois-Savon kulttuuristrategiasta nousseita teemoja ja mietittiin, mitä toimenpiteitä verkostolla aletaan toteuttamaan. Samana iltana pidettiin Ylä-Savon kulttuurifoorumi Lapinlahdella, jossa esiteltiin muun muassa uunituoretta Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa.

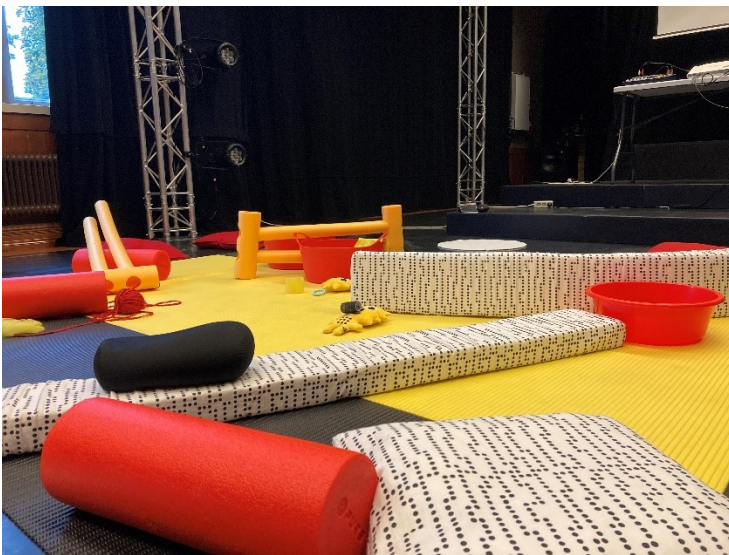
Verkostotapaamisen osallistujia 29.11.2022 Lapinlahden Luova puu -kahvilassa.

Verkostopäivä Kuopiossa 11.12.2023

Verkoston jäsenet kokoontuivat Kuopioon syventämään seuraavan kehittämistehtäväkauden 2024-2025 tavoitteita. Verkostopäivä pidettiin Original Sokos Hotel Puijonsarvessa 11.12.2023 klo 9 – 16 ja siihen osallistui 11 verkoston jäsentä. Aamupäivällä pidettiin tulevaisuustyöpaja luovin menetelmin, jota luotsasi luovien menetelmien ja työnohjauksen taitaja Tiina Maansydän Rohkea Jänis -yrityksestä. Lounaan jälkeen mietittiin keinoja tavoittaa tulevaisuuden tavoitteet. Kehittämistehtävä tarjosi päivän ruoat ja korvasi matkakulut päivän osalta. Verkostopäivä toimi samalla Kulttuuri kuulolla 2-kehittämistehtäväkauden päätösjuhlana.

Jyväskylän opintoretki 13.-14.9.2022

Verkosto suunnitteli ja toteutti yhdessä opintomatkan Jyväskylään. Retkelle osallistui seitsemän verkoston jäsentä. Vierailukohteina olivat Jyväskylän osallisuusyksikkö, Villa Ranassa toimiva Taidepiilo ja Elokvakeskus. Toisena vierailupäivänä vierailtiin Kansalaistoiminnankeskus Matarassa, ihasteltiin julkista taidetta Piippurannan asuinalueella ja tutustuttiin Jyväskylän Taidemuseoon.

Taidepiilon työpajassa.

KUTU-päivät 9.-10.10.2023 Jyväskylä

Kehittämistehtävä tarjosi Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimihenkilöille mahdollisuuden osallistua myös valtakunnallisille kulttuurituottaja- ja kuntien kulttuuritoiminnan neuvottelupäiville messu- ja tapahtumakeskus Paviljongissa Jyväskylässä 9.–10.10.2023. Kehittämistehtävästä kustannettiin osallistujien matkakustannuksia. Matkalle osallistui kaikkiaan 17 Kulttuuri kuulolla -verkoston jäsentä.

Kulttuurifoorumit

Kehittämistehtävän kautta mahdollistettiin osallistuminen Itä-Suomen alueella järjestettyihin kulttuurifoorumeihin.

Itä-Suomen kulttuurifoorumi Mikkelissä 8.11.2022

Itä-Suomen kulttuurifoorumi järjestettiin 8.11.2022 Mikkelissä. Kehittämistehtävä tarjosi verkoston jäsenille mahdollisuutta hakea korvausta matkakuluista foorumiin osallistumiseksi. Viisi verkoston jäsentä hyödynsi mahdollisuuden.

Pohjois-Savon kulttuurifoorumi Kuopiossa 17.3.2023

Pohjois-Savon kulttuurifoorumi järjestettiin perjantaina 17. maaliskuuta 2023 Kuopion Musiikkikeskuksella yhteistyössä Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävän, Pohjois-Savon maakuntaliiton ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Foorumissa keskusteltiin kulttuurin ja luovien alojen elinkeinojen edistämisestä, kulttuurin ja luovien alojen rahoituksesta, taide- ja kulttuurialan rakenteiden ja verkostojen vahvistamisesta sekä kulttuurihyvinvoinnista. Teemat nousevat äskettäin valmistuneen Pohjois-Savon kulttuuristrategian sisällöistä. Tapahtumassa oli myös kulttuuriaiheinen vaalipaneeli.

Pohjois-Savon kulttuurifoorumi keräsi reilut 110 henkilöä Kuopion Musiikkikeskukseen ja noin kuusikymmentä henkilöä osallistui etäyhteydellä. Pohjois-Savon kulttuurifoorumin striimausta on edellä mainitun osallistujamäärän lisäksi katsottu jälkikäteen 67 kertaa.

Tapahtuman tarkempi ohjelma ja aineistot löytyvät täältä: [Pohjois-Savon kulttuurifoorumi - Pohjois-Savon liitto](#)

Itä-Suomen kulttuurifoorumi Joensuussa 19.-20.9.2023

Kehittämistehtävä tarjosi verkoston jäsenille mahdollisuutta osallistua Itä-Suomen kulttuurifoorumiin tarjoten mahdolliset matkakustannukset. Matkalle osallistui verkostosta 8 henkilöä. Itä-Suomen kulttuurifoorumin aiheina olivat muun muassa hallitusohjelman vaikutus kulttuuriin ja Taiken alueellinen kehittämistehtävä Itä-Suomessa 2024–2026 (Sillanrakentajat-malli). Case-esimerkkeinä olivat Joensuun kaupungin yhteistyömallit kulttuuritoimijoiden kanssa, Joensuun kulttuurin unelmavuosi 2023; Kunta, yritys ja yhdistykset yhteistyössä Luumäen mallissa; Etelä-Savon maakuntataiteilijamallin esittely; Kuopion Taidemuseon ja Kuopion kuvataiteilijat Ars Libera ry:n yhteistyö. Paneelikeskustelun aiheina olivat kuntien, kulttuuriyhdistysten ja taiteilijoiden yhteistyön mallit. Iltapäivällä oli mahdollisuus työskennellä työpajoissa liittyen hankeideointiin, kulttuurihyvinvointiin, Taste Saimaa -verkostoon ja alueellisen yhteistyön nykytilanteeseen. Edeltävänä iltana oli mahdollista osallistua verkostoitumistilaisuuteen Joensuussa.

[Kehittämistehtävän muita sisältöjä](#)

Verkkosisällöt

Itsenäisyyspäivänä 6.12.2020 julkaistiin koko Pohjois-Savon yhteinen digitaalinen itsenäisyyspäivän tallenne. Se tuotettiin yhteistyössä Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon liikunnan kanssa. Verkkotallenne julkaistiin 6.12.2020 Kuopion kaupungin ja Savon Sanomien verkkosivuilla. Verkkotallennetta käytiin katsomassa itsenäisyyspäivänä 2831 kertaa. Tallennetta on katsottu Suomen lisäksi 13 eri maasta. Verkkotallenne lisäsi Itsenäisyyspäivän juhlan saavutettavuutta. (Tähän mennessä katsottu 3559 kertaa 8.8.2024 mennessä.)

<https://vimeo.com/search?q=itsen%C3%A4isyysp%C3%A4iv%C3%A4%20Pohjois-Savossa>

Koronapandemian jatkuessa vielä vuonna 2021, tuotettiin Kuopiossa videotallenne veteraanipäiväksi, jonka linkkiä jaettiin verkostolle välitettäväksi koko maakuntaan. Veteraanipäivän juhla julkaistiin tallenteena 27.4. klo 9 Vimeossa. Tallennetta on katsottu 753 kertaa 8.8.2024 mennessä.

Kuopion kaupungin järjestämä itsenäisyysjuhla striimattiin vuonna 2022. Tallenne striimistä oli katsottavana 2 viikkoa tapahtuman jälkeen. Kulttuuri kuulolla -verkoston kautta jaettiin linkkiä maakuntaan.

Kuopion kaupungin itsenäisyyspäivän juhla toteutettiin 6.12.2023 Kuopion Musiikkikeskuksella. Kehittämistehtävästä kustannettiin Kuopion kaupungin itsenäisyysjuhlan livestriimaus. Striimilinkki oli jaettu hyvissä ajoin etukäteen Kulttuuri kuulolla -verkostolle jaettavaksi eteenpäin ja se tavoitti noin 480 katsojaa verkon päässä.

Armas Festivaali 1. -14.10.2021

Kulttuuri kuulolla -verkosto päätti mahdollisuuksien mukaan osallistua valtakunnalliseen Armas-festivaaliin Pohjois-Savon laajuisesti. Armas-festivaali on valtakunnallinen ikääntymistä juhlistava festivaali, jonka missiona on saada ikääntyneiden ääni esiin.

Suunnitelmana oli festivaaliaikana kerätä Pohjois-Savossa myös tietoa senioreiden toiveista liittyen kulttuuripalveluihin Humakin tuottaman kysymyspatteriston pohjalta. Kysymyksiä muokattiin sopiviksi ja kyselylomake toimitettiin käytettäväksi kaikille Pohjois-Savon kunnille. Tietoja oli ajatuksena kerätä yhteistyössä esimerkiksi kirjaston, asukastuvan, eläkeläisjärjestön yms. kanssa.

Kehittämistehtävän puitteissa Pohjois-Savon kunnille tarjottiin myös mahdollisuutta saada taiteilija vierailemaan palvelukeskuksiin tai senioriryhmiin. Armas-festivaalin aikana 5 yhteisötaiteilijaa vieraili maakunnan alueella: Työpajat toteutettiin Lapinlahdella (Varpaisjärvi), Leppävirralla, Rautalammilla, Siilinjärvellä, Tervossa, Rautavaaralla ja Varkaudessa. Työpajojen sisältönä oli musiikkia ja sanataidetta. Armas-festivaalina aikana tavoitettiin 179 senioria maakunnassa.

Kotikulmat valoissa

Siilinjärveltä vuonna 2020 alkunsa saanut Kotikulmat valoissa -valaistuskampanja laajeni Pohjois-Savon alueelle 30.10 – 30.11.2021. Teemana oli ”Arjen valojuhlaa - valoa arkeen”. Tavoitteena oli tuottaa iloa ihmisille pimeänä vuodenaikana koronapandemian jyllätessä. Pohjois-Savon laajuisesti kutsuttiin mukaan yhdistyksiä, yrityksiä, organisaatioita ja yksityisiä ihmisiä valaisukampanjaan.

Kotikulmat valoissa -kampanjan alkuperäisenä ideana oli osoittaa tukea ja arvostusta erilaisille paikalliskohteille kuten nähtävyyksille, maisemille, kulttuuriympäristöille ja yrityksille. Valokeilaan oli mahdollista nostaa myös esim. merkityksellistä työtä tekeviä yhdistyksiä. Tarkoituksena oli saada kuntalaiset kiinnittämään huomiota normaalia enemmän paikkakunnan hyviin asioihin ja arvoihin. Kampanjan tavoitteena oli laajentua osallistavaksi, kaikkien pohjoissavolaisten yhteiseksi toiminnaksi, johon mahdollisimman moni osallistuu valaisemalla omia kohteitaan. Tapahtumat koottiin yhteiselle nettisivustolle.

Osa Pohjois-Savon kunnista osallistui valaisuun näyttävin värivaloin. Siilinjärven lisäksi isoja valoteoksia oli esillä Varkaudessa. Tuusniemellä toteutettiin Rotkolaakso loimuaa -tapahtuma, joka tavoitti noin 500 kävijää myös ympäröivien kuntien alueelta. Kotikulmat valoissa sai toimijoita hyvin mukaan myös Vesannolla. Suonenjoella Teatteri Lumo suunnitteli metsäreitin ja teatteri myös esiintyi. Suonenjoella KellariKalleriassa syttyivät valot. Paikallislehti Sisä-Savo teki myös ison jutun tapahtumasta.

Kotikulmat valoissa -kampanjaan aikana toteutettiin myös **Kulttuurin puolesta -valaistuskampanja** 24.11.2021, #kulttuurinpuolesta, #kulttuurivaikuttaa, jonka tavoitteena oli muistuttaa kulttuurin merkityksellisyydestä ja sen hyvinvointivaikutuksista: kulttuuri vaikuttaa niin fyysisesti, psyykkisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisesti.

Käytännössä kulttuuritoimijat kutsuttiin valaisemaan valitsemiaan kohteita punaisella Red Alert -hengessä. Kuopiossa punaisella valaisivat julkisivunsa Kuopion Musiikkikeskus ja Kuopion kaupunginteatteri. Saimaailmiö -verkoston yhteistyön myötä punaiset valot syttyivät myös muissa Itä-Suomen kaupungeissa. Mukana

olivat Kuopion lisäksi Joensuu, Iisalmi, Lappeenranta, Mikkeli, Savonlinna, Tervo, Varkaus. Iisalmessa valaistiin Iisalmen kulttuurikeskus, Lappeenrannassa kaupungintalo ja Etelä-Karjalan Osuuspankin konttori; Savonlinnassa Olavinlinnan edustalla oleva Tallisaari, Savonlinnan teatteri sekä Kulttuurikellari. Joensuussa valotaiteilija Kari Kola valaisi tapahtumapuutarha Botanian. Mikkeliissä valaistiin konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, Varkaudessa Varkauden Teatteri ja Tervossa Nuorisotalo Manttu. Myös kulttuuria arvostavia asukkaita kutsuttiin mukaan osallistumaan tempaukseen omin punaisin valaistuksin tai esimerkiksi käyttämällä kyseisenä ajankohtana jotain punaista somistetta (rusetti, koru, kaulaliina yms.) ja postaamalla sen someen [#kulttuurivaikuttaa](#) [#kulttuurinpuolesta](#). Etelä-Savon kehittämistehtävän yhteistyön myötä kampanja levisi myös Etelä-Savoon Vetehiset-valohaasteena. Etelä-Savon, sekä Varkauden valohaasteet linkitettiin Kotikulmat-valoissa sivustolle.

Kulttuuri vaikuttaa -kampanjassa jaettiin myös kulttuurilaitosten somekanavissa kulttuurihyvinvointiaiheista materiaalia ja Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävän julkaisemaa kulttuurihyvinvointiaiheista infograafia.

[Ustad Haviz Bale Khan – intialaisen musiikin konsertti 12.11.2022](#)

Kehittämistehtävän hankekoordinaattori Tiina Taskinen-Viinikainen avusti Kuopion kaupungin Elinvoima ja konsernipalveluiden rahoittaman intialaisen musiikin konsertin käytännön tuottamisessa. Sitarin mestari Ustad Haviz Bale Khan saapui Intiasta konsertoimaan Kuopioon 12.11.2022 osana Skandinavian kiertuettaan. Konserttia tavoitti noin 200 kuulijaa.

[Pohjois-Savon kotiseututoimijoiden maakunnallinen kokous 4.5.2023](#)

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävän hankekoordinaattori Tiina Taskinen-Viinikainen oli puhumassa Pohjois-Savon kulttuuristrategian painopistealueista Pohjois-Savon kotiseututoimijoiden tapaamisessa Pohjois-Savon maakuntaliiton kutsumana. Näkökulmana oli ”Kotiseututoimijat edistämässä Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa”.

[Kevättapaaminen Kuopion museolla 30.5.2023](#)

Verkosto tapasi Pohjois-Savon maakuntaliiton kutsumana museovierailun merkeissä Kuopiossa Tiedon ja tarinoiden kortteli -Kantissa. Museolehtori Sanna Reinikainen esitteli miten Kuopion museot edistävät yleisötyöllä kulttuuriperintöstrategiaa. Sanna Rantanen SAVONIA-ammattikorkeakoululta esitteli kulttuurimatkailun tuotteistamiseen liittyvää Savon helmet -hanketta. Sen jälkeen käsiteltiin Kulttuurimatkailun tiekarttaa (Kulttuurimatkailulle tiekartta - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö). Muina asioina olivat Pohjois-Savon kulttuurifoorumin jatko ja Pohjois-Savon kulttuurigaalan suunnittelu vuodelle 2025. Lounas nautittiin kahvila Kantissa ja sen jälkeen oli mahdollisuus nauttia opastetusta kierroksesta Kuopion museon Wildlife Photographer of the Year -näyttelyyn.

[Yhteisöllinen jouluruokailu 24.12.2023](#)

Joukko kuopiolaisia sote-alan järjestöjä sekä seurakuntia oli yhdessä toteuttamassa ensimmäistä maksutonta ja ohjelmallista jouluruokailutapahtumaa Kuopioon. Kehittämistehtävästä kustannettiin yhteisötaiteilija Antti Raekallion esiintyminen yhteisöllisessä jouluruokailussa 24.12.2023. Ruokailu järjestettiin jouluaattona Hatsalan klassillisen koulun ruokalassa klo 11–13. Kävijöitä oli Antin soiton aikana noin 170.

[Kulttuuri kuulolla -ohjausryhmä](#)

Vuoden 2021 lopulla päätettiin muodostaa verkostolle ohjausryhmä, jolla on edustus joka kokouksessa Kuopion lisäksi Ylä-, Koillis-, Sisä-Savosta ja Varkauden seutukunnasta. Lisäksi edustaja on myös Siilinjärveltä. Ohjausryhmälle määriteltiin kokoontumiset vuodelle 2021 säännöllisesti kerran kuussa. Ohjausryhmän tehtävänä on ideoida, linjata toimenpiteitä ja valvoa niiden toteutumista.

Ylä-Savo, Sanna Marin, varalla Heidi Huhtilainen
Varkauden seutu, Terhi Siippainen, varalla Ann-Mari Karvinen
Koillis-Savo, Kirsi Karvinen, varalla Antti Syrjäläinen
Sisä-Savo, Tiina Tanskanen, varalla Minna Merivalo
”Pohjois-Savon keskikohta; Siilinjärvi”, Hanna Kauhanen, varalla Tuula Pärnänen
Kuopio, Jonna Forsman ja Kirsi Rönkkö

Kohti Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa

Verkoston tahtotilaksi muodostui vuoden 2021 lopulla, että kulttuuri näkyy vahvasti kuntien hyvinvointisuunnitelmissa ja strategioissa niin maakunnan kuin paikallisellakin tasolla. Poliitikan tulisi tukea kulttuuria, ei estää sitä. Kulttuurityölle kaivattiin lisäresursseja, jotta ammattituottajat ja taiteilijat työllistyisivät alueella. Kulttuurityön merkitys tulisi ymmärtää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kulttuurin ja sote-yhteistyölle kaivattiin selkeitä rakenteita, toimintamalleja ja resursseja. Toivottiin myös, että Pohjois-Savon liitolla olisi henkilö, joka vastaa kulttuurihyvinvoinnin edistämisestä.

Verkoston yhdeksi tarkentuneeksi tavoitteeksi muotoutui näin ollen kulttuurin strategisen perustan vahvistaminen Pohjois-Savossa. Yksi strategiaan liittyvä tavoite toteutui vuoden 2021 aikana, sillä osa verkoston edustajista sai olla mukana laatimassa ehdotusta tekstistä Pohjois-Savon liiton maakuntaohjelmaan vuosille 2022 – 2025. Ensimmäistä kertaa kulttuuri sai tilaa maakuntaohjelmassa ja sen mainittiin vahvistavan maakunnan Pohjois-Savon myönteistä imagoa, viihtyvyyttä, vetovoimaa ja yhteisöllisyyttä. Myös kulttuurihyvinvointi sai tilaa maakuntaohjelmassa. Maakuntaohjelma on luettavissa: [pohjois-savon-maakuntasuunnitelma-2040-ja-maakuntaohjelma-2022-2025.pdf](#)

Strategiaprosessi

Ohjausryhmä kannatti kokouksessaan 13.1.2022 yksimielisesti käytettävissä olevien resurssien suuntaamista strategiapohjan vahvistamiseen ja strategiaa pohjustavien työpajojen käynnistämiseen. Resurssit tulisi suunnata toimintaan, josta on pitkäaikaiset hyödyt. Erityisesti olisi huomioitava sote-uudistus. Koettiin, että on aika suunnitella tulevaa. Ajatuksena oli, että strategian pohjana voidaan käyttää kyselyitä ja paneeleita osallistavien ja yhteisöllisten tiedonkeräämisen tapojen lisäksi. Tavoitteena oli, että tavoitettaisiin kuntalaisia laajasti. Päätäjät tulisi myös saada sitoutettua myös strategiaprosessiin. Strategian valmisteluprosessiin suunniteltiin otettavaksi vaikuttamistoimielimet mukaan esim. vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto, lasten parlamentti, samoin kuin lautakunnat. Myös sote-työryhmät katsottiin oleellisiksi tavoittoa. Prosessissa voisi hyödyntää myös palvelumuotoilua tai taidelähtöisiä menetelmiä. Pidettiin tärkeänä, että etenkin pienissä kunnissa olisi tapaamisia paikan päällä ja että näissä olisi paikalla ulkopuolinen sparraaja. Paikallisten asukkaiden tapaamisia ei voida siis jättää kuntien vastuulle, vaan kunnan roolin pitäisi olla kevyt, että asia mahdollistuisi pienillekin kunnille.

Tarjoukset strategiaprosessin läpiviemiseen päätettiin pyytää seuraavilta tahoilta: MDI Public Oy, Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy, Rantakoski Designs ja Tehomaattori Oy ja SAVONIA-ammattikorkeakoululta, joka ei jättänyt tarjousta. Strategian tekijäksi valittiin Tehomaattori Oy, sillä yrittäjällä oli sopivin kokemus tehtävästä suoriutumiseen.

Teams-tapaamisessa 28.1. asetettiin tavoitteeksi saada vuoden aikana valmiiksi Pohjois-Savon kulttuuristrategia. Päätettiin järjestää kolme toiminnallista verkkotyöpajaa Pohjois-Savon laajuisesti vuoden alussa, joissa olisi hyvät asiantuntija-alustukset. Suunnitelmana oli verkkotyöpajojen lisäksi osallistaa kuntien asukkaita paikallisin kyselyin. Mukaan strategian tekoon kutsuttaisiin harrastajat, taiteilijat,

kulttuurijärjestöt (sisällöntarjoajat), päättäjät (eri valtuustot, hyvinvointialueen valtuutetut), isot yritykset ja hyte-koordinaattorit. Päätettiin lähestyä myös kohderyhmiä, jotka eivät käytä kulttuuripalveluita.

24.3. kokouksessa päätettiin perustaa strategian valmistelua varten työryhmä, johon otettaisiin mukaan sidosryhmien edustajat ympäri Pohjois-Savoa suunnittelemaan fasilitointityöpajoissa esitettäviä kysymyksiä. Tavoitteena oli laaja edustus eri sidosryhmistä. Minna Merivalo otti kulttuuristrategian laatimisen esille myös matkailutoimijoiden aamukahveilla 24.3.2022.

Jotta kuultaisiin mahdollisimman laajasti kulttuurikentällä toimivien ääntä, päätettiin koota kulttuuriammattilaisista, sekä muista aktiivisista kulttuuritoimijoista asiantuntijaryhmä. Kunnista sai ehdottaa sopivaksi katsomiaan kulttuurin ja taiteen edustajia. Kuntien ehdotusten perusteella 34 henkilöä kutsuttiin mukaan asiantuntijatyöryhmään. Kutsutuista 17 pääsi mukaan osallistumaan. Asiantuntijaryhmän tehtävänä oli olla mukana sidosryhmille suunnattujen työpajojen suunnittelussa. Roolina oli tarkentaa työskentelyn kohdennusta sekä varmistaa eri taide- ja kulttuurialojen näkökulmien huomioiminen. Työryhmän jäseniksi kutsuttiin taidealoiltaan mahdollisimman monipuolinen taidelaitosten, oppilaitosten, vapaan sivistystyön ja -taidekentän, kulttuuri- ja taidealan yrittäjien sekä yhdistystoimijoiden edustus Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimihenkilöiden ehdotusten perusteella. Ammattilaistyöryhmä kokoontui fasilitoituun verkkotyöpajaan kahdesti. Yrittäjinä toimiville maksettiin pyynnöstä korvaus asiantuntijatyöstä.

Asiantuntijaryhmään 26.4. ilmoittautuneet:

Arvinen	Mari
Eloranta	Eeva
Eskelinen	Mervi
Itkonen	Elisa
Juusela	Mika
Jääskeläinen	Anja
Kojonen	Sami
Leinonen	Raisa
Lisitsin- Mantere	Petra
Merenniemi	Janna
Peippo	Salima
Prepula	Elina
Pärnänen	Tuula
Raekallio	Antti
Rautsiala	Virpi
Saarela	Essi
Siltavuori	Sari

Asiantuntijaryhmään 18.8. ilmoittautuneet:

Eloranta	Eeva
Eskelinen	Mervi
Juusela	Mika
Kojonen	Sami
Laitinen	Taina
Lisitsin- Mantere	Petra

Merenniemi	Janna
Prepula	Elina
Pärnänen	Tuula
Raekallio	Antti
Saarela	Essi
Salima	Peippo
Siltavuori	Sari

Verkkotyöpajoina toteutettavat sidosryhmätyöpajat oli tarkoitettu kaikille Pohjois-Savon alueella toimiville asiasta kiinnostuneille: järjestöille, taiteilijoille ja kulttuurihyvinvointiyhdyspinnalla toimiville. Julkisella kutsulla koollekutsuttuja, fasilitoituja verkkotyöpajoja järjestettiin sekä taide- ja kulttuurialalla toimiville ammattilaisille että harrastajille. Hyvinvointialalla toimiville sote-alan ammattilaisille oli oma työpajansa kulttuurihyvinvoinnin teeman mukaisesti. Halutessaan yksittäinen henkilö saattoi osallistua useampaan edellä mainituista työpajoista.

Sidosryhmäverkkotyöpajat järjestettiin Teams-sina Zoomissa:

ti 10.5. klo 10 -12, kulttuuri- ja taidealan ammattilaiset

to 12.5. klo 10-12, kulttuurihyvinvointiyhdyspinta ja hyvinvointialueen päättäjät

to 12.5. klo 17-19, kulttuuri- ja taidealan harrastajat

Jokaisessa työpajassa tarkasteltiin sidosryhmän kautta kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta, sekä työ- ja elinvoimänäkökulmaa. Ammattilaisille suunnatussa oli paikalla 28 henkilöä. Kulttuurihyvinvointityöpajassa oli 12 ja harrastajien työpajassa 5 osallistujaa. Verkkotyöpajoissa fasilitoinnista vastasi Emilia Osmala (Osana Yhteistä Ratkaisua Oy).

Kulttuurihyvinvointiteemaa vietiin avoimen verkkotyöpajan lisäksi eteenpäin kulttuurihyvinvoinnin erillisessä työryhmässä, joka muodostui Pohjois-Savon kulttuurihyvinvointiverkoston jäsenistä. Kulttuurihyvinvoinnin työryhmä kokoontui strategiatyön aikana kaikkiaan kuusi kertaa, joista kolme oli työpajoja. Strategiatyön edistymistä eri vaiheissa esiteltiin myös Pohjois-Savon liiton järjestämissä Teams-tapaamisissa, joissa linjoilla oli Pohjois-Savon maakuntaliiton edustuksen lisäksi Kuopion kaupungin, Savonia-ammattikorkeakoulun sekä Taiteen edistämiskeskuksen kulttuurialan asiantuntijoita.

Strategiatyöryhmän ytimen muodostivat alueellisen kehittämishankkeen hankekoordinaattori Tiina Taskinen-Viinikainen sekä kulttuuriyrittäjä, palvelumuotoilija ja kulttuurikoordinaattori Minna Merivalo (Tehomaattori Oy). Taiteen edistämiskeskuksen taideasiantuntija Taina Laitinen pohjusti strategiatyön suuntaviivoja erityisesti valtakunnallisella näkökulmalla ja kulttuurihyvinvoinnin asiantuntija, Kuopion kaupungin kulttuurisuunnittelija Kirsi Rönkkö, oli tiiviisti mukana strategiatyössä kulttuurihyvinvoinnin kysymyksissä.

Kuntalaisten kuuleminen

Itä-Suomen yliopisto toteutti vuonna 2021 koko Itä-Suomen aluetta koskevan kulttuurikyselyn, joka liittyi Saimaa-ilmiöön, eli Itä-Suomen yhteiseen hakuun Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Siinä oli vastaajia kuluttajapaneelin kautta neljän maakunnan alueelta: Etelä-Savosta, Etelä-Karjalasta, Pohjois-Savosta ja Pohjois-Karjalasta.

Keväällä 2022 kulttuuristrategiatyössä kuntalaisille toteutettiin kulttuurikysely, jonka kysymykset pohjautuivat osin Saimaa-ilmiön kyselyyn ja syvensivät siitä saatua tietoa. Kyselyyn vastaaminen oli mahdollista Pohjois-Savossa asuvien lisäksi myös heille, jotka asuvat muualla, mutta kuluttavat kulttuuripalveluita alueella esimerkiksi vapaa-ajan tai reuna-alueen asukkaana. Vastaajia toukokuun ajan avoimena olleessa kulttuurikyselyssä oli yhteensä 332. Koska strategiatyötä viitoitti ensi sijassa laki kuntien

kulttuuritoiminnasta, pyrittiin pitäytymään verkkokyselyn kysymyksenasetteluissa melko tiukasti kulttuurikentällä siinä muodossa, missä se näyttäytyy kuntaorganisaatioissa. Esimerkiksi liikuntaharrasteet rajautuivat kysymyksistä, sillä usein kunnissa liikuntatoimi toteuttaa omat kyselynsä.

Verkkokyselyjen lisäksi yksi kuntalaisia osallistava menetelmä oli *Kulttuuriluuri*. Kulttuuriluurin puhelinnumeroon saattoi soittaa ja kertoa omia ajatuksiaan ja toiveitaan kulttuuripalveluista. Kulttuuriluuri päivysti toukokuusin tiistaisin klo 12-14. Tämä menettely olisi toimiakseen vaatinut huomattavasti runsaampaa markkinointia, sillä kulttuuriluuriin soitti vain yksi henkilö.

Kulttuuri kylillä

Asukkailla oli mahdollisuus kertoa toiveitaan kulttuuripalveluista myös kehittämistehtävän rahoittamalla Kulttuuria kylille -kiertueella. Kehittämistehtävän järjestämän julkisen palveluhaun kautta koottuja ohjelmasisältöjä tarjottiin erityisesti harvaan asuttujen seutujen omiin, usein kyläyhdistysten toteuttamiin kylätapahtumiin. Tapahtuman aikana ihmisiä kehoitettiin tuomaan esiin toiveitaan kulttuuri- ja harrastesisällöistä sekä ajatuksiaan mahdollisista kulttuuriin osallistumisen kynnyksistä ja niiden madaltamisesta. Kiertueen 28 kylätapahtumassa 15 eri kunnan alueella kirjatut ajatukset koottiin yhteen ja ne toimivat osaltaan pohjana strategiatyölle. Asukkaiden esittämät toiveet toimitettiin myös kyseisen kunnan kulttuuritoimen tietoon. Lisäksi osassa kuntia oli joko kunnan tai paikallisten yhdistysten toteuttamina aineistonkeruuta esimerkiksi keskustelutilaisuuksina tai sosiaalisen median kanavia hyödyntäen.

Kulttuuri kylillä -tapahtuma pidettiin seuraavissa kunnissa yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa. Osassa kuntia esiintymisiä oli useampi. Esiintymisten tilaaminen riippui kunnan omasta aktiivisuudesta. Mahdollisuutta tarjottiin kaikille Pohjois-Savon kunnille.

Joroinen	2
Kuopio (Juankoski)	1
Kaavi	1
Kiuruvesi	1
Kuopio	1
Lapinlahti	1
Pielavesi	2
Rautalampi	2
Rautavaara	1
Suonenjoki	2
Tervo	3
Tuusniemi	4
Varkaus	2
Vesanto	2
Vieremä	3
Yhteensä	28

Aika	Tapahtuma	Esiintymistila/paikka	Kunta	Esiintyjä
11.6.2022	Säviä	Nuorisoseurantalo	Pielavesi	Antti Raekallio: Kansanmusiikki
8.7.2022	Iltatori		Varkaus	Antti Raekallio: Kesäisiä yhteislauluja ja tanssilavatunnelmaa
10.7.2022	Kokkomäen laavun avajaiset klo 14-16	Haapamäen näkötornin juurella	Tervo	Antti Raekallio: Kesäisiä yhteislauluja ja tanssilavatunnelmaa
14.7.2022	Iltatori		Rautalampi	
19.7.2022	Museopäivä klo 19	Varpaisjärven kotiseutumuseo/Hepola	Lapinlahti	Humut kylässä
22.7.2022	Terovn iltatori	Tervon tori	Tervo	Tolokun tyttöjen tarinat
23.7.2022	Metsästysseuran syntymäpäivä	Hankamäki klo 15.30 alkaen	Rautalampi	Henry Räsänen/ VaikkoJoe
23.7.2022	Etelä-Tuusniemen kyläpäivä Arjen Turva	Erä-Veikkola, klo 9-13	Tuusniemi	Henry Räsänen/ VaikkoJoe
26.7.2022		torpparimuseo klo 18	Vesanto	Duo Riitta ja Petra
5.8.2022	Säyneinen	Säyneisen iltatori	Kuopio, (Juankoski)	Pauli Huttunen
5.8.2022		Alaluostan seurantalo	Rautavaara	Humut kylässä
6.8.2022			Tuusniemi (2 keikkaa)	Duo Riitta ja Petra
19.8.2022	Lyhtyjuhla	Vieremän kirjasto, Lyhtytie 2	Vieremä	Mikko Sirola & Ruoppa, akustista musiikkia kirjaston juhlaan
26.8.2022	KulttuuriKuopio-torilla	Kuopion tori	Kuopio	Sattumalta, Terika Band
27.8.2022		Harjurannan kyläyhdistyksen kylätalo	Varkaus	Antti Raekallio: Kesäisiä yhteislauluja ja tanssilavatunnelmaa
27.8.2022	Rantatilitapahtuma klo 20	Tervonsalmen-Koskiveden alueella	Tervo	Jazztrio, Tomi Kämäräinen
27.8.2022	Nissilän markkinat	Nissilän kylätalo	Vieremä	Juuso Happonen: konsertti
31.8.2022	Yhteislaulutapahtuma	Eerolan kesäteatteri	Kiuruvesi	Antti Raekallio
3.9.2022			Vesanto	Antti Raekallio: Kesäisiä yhteislauluja ja tanssilavatunnelmaa
10.9.2022	Kyläpäivä		Joroinen	Minna Tikkanen/Sirkustyöpaja, Seikkailutyöpaja 7 - 12 v. lapsille
10.9.2022	Järjestö- ja harrastepäivä	Tuusniemen kirkonkylä	Tuusniemi	Sirkustyöpaja ja sanataidetyöpaja
10.9.2022	Syystapahtuma	Kaavin koulukeskus	Kaavi	Humut + VaekkoJoe
10.9.2022	Juhliva kylä	Haaajaisten koulukievari	Vieremä	Tolokun tytöt
17.9.2022	Kyläjuhla		Joroinen	Vaekko Joe
25.9.2022	Suontee		Suonenjoki	Humut
25.9.2022	Pielaveden kyläkeikka	Suojala	Pielavesi	Humut
29.9.2022	Lempyy		Suonenjoki	Humut

Kulttuuri kylillä -idea syntyi Sisä-Savon kuntien (Tervo, Suonenjoki, Vesanto, Rautalampi) yhteisessä Teams-tapaamisessa. Keskusteltiin paikallisesta palvelutarjottimesta, johon kerättäisiin paikallisten taiteilijoiden kulttuurisisältöjä esim. seutukunnittain. Näitä sisältöjä tarjottaisiin kyläyhdistyksille niin, että kyläyhdistykset saisivat perustella, miksi juuri he ansaitsisivat kyseisen tarjottavan sisällön. Kehittämistehtävästä kustannettaisiin taiteilijoiden kuluja. Näin kulttuuria saataisiin vietyä ”kylille”, lähemmäksi ihmisiä. Idea jalostui koko Pohjois-Savon kattavan yhteisen palveluhaun julkaisuksi. Viikolla 12 julkaistiin Pohjois-Savon kattavasti ilmoitukset Pohjois-Savon paikallislehdissä Kulttuuri kylillä -taiteilijoiden hakemiseksi. Maakunnan kattava lehti-ilmoitus oli perusteltu, jotta mahdolliset uudet kuntalaiset tavoitettaisiin. Päätettiin myös viestiä asiasta mahdollisimman paljon kuntien omien kanavien kautta ja sen lisäksi TAIKE:n, alueverkostojen ja uutiskirjeiden kautta. Päätettiin lähestyä myös Savon Sanomia aluetoimittajien kautta, sekä muiden toimittajien kautta, joita verkostolla oli tiedossa. Tarjoukset palveluista koottiin yhteisen palvelutarjouslomakkeen kautta. Yhteensä 38 taiteilijaa jätti tarjouksen Kulttuuri kylillä -esiintyjiksi. Tarjoukset sisälsivät 50 erilaista sisältöä. 21 taiteilijaa työllistyi ainakin yhden keikan verran kiertueella.

Kulttuuri kylillä -kiertueella työllistyneet taiteilijat:

Dyster Anniina
Hakala Keijo
Happonen Juha
Heino Hanna
Huttunen Pauli
Huttunen Eila
Hynynen Riitta
Hämäläinen Jari
Karjalainen Terhi
Kasurinen Janne
Korhonen Maikki
Lisitsin-Mantere
Petra
Mäntylä Riitta
Raekallio Antti
Räsänen Erkki
Räsänen Henry

Sirola Mikko
Tarkkonen Arto
Tikkainen Minna
Valta-Lisitsin Anneli
Vänskä Janne

**Mitä kulttuuri
merkitsee sinulle?**

**Millaisia
kulttuuripalveluita
toivot kunnassasi
järjestettävän?**

**Mikä madaltaisi
kynnystäsi osallistua
kulttuuripalveluihin?**

Kerro villeimmätkin
toiveesi ja voit
vaikuttaa kuntasi
kulttuurin
kehittymiseen sekä
Pohjois-Savon
kulttuuristrategia-
työhön.

**KULTTUURI
KUULLA** KUOPIO | OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIO

[f](https://www.facebook.com/kulttuurikuulolla)
kulttuurikuulolla.wordpress.com

Yllä oleva juliste laitettiin esille Kulttuuri kylille -tapahtumissa ja vastausmahdollisuus järjestettiin.

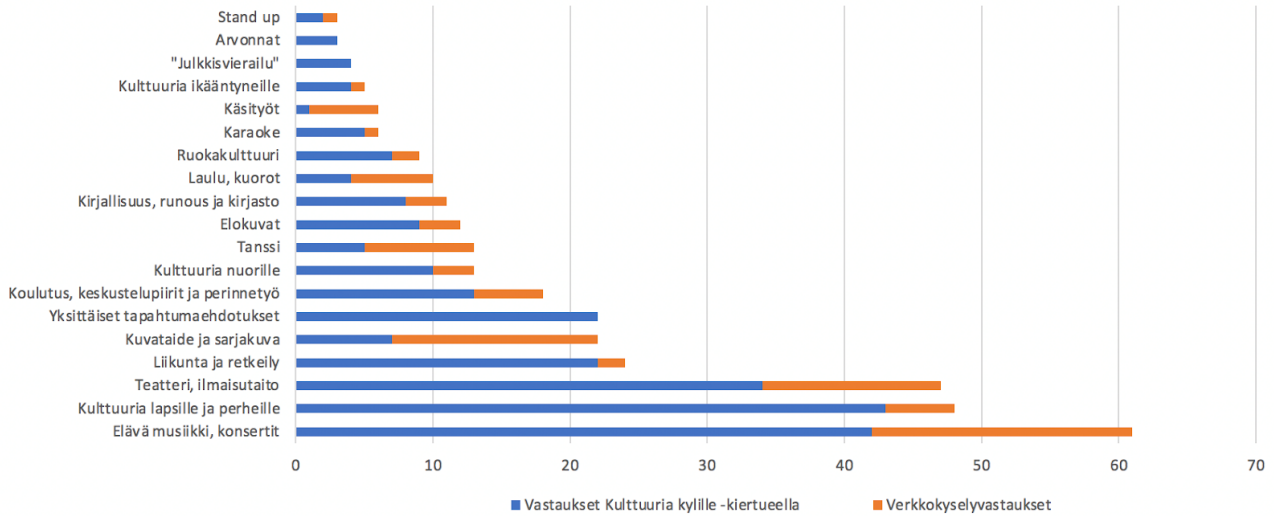
Kulttuuri kylillä -kiertue tavoitti kaikkiaan 1258 vierailijaa.

Kuntalaisten kuulemisen tuloksia

Kevään ja kesän 2022 aikana toteutettiin strategiatyöhön liittyen maakunnan asukkaille suunnattuja kyselyjä, joissa tiedusteltiin muun muassa heidän toiveitaan kuntien kulttuurisällöistä. Oman ajatuksensa saattoi jakaa joko verkkokyselyssä tai Kulttuuria kylille -kiertueen yhteydessä. Kolmen kärki erottuu esitetyissä toiveissa selkeästi: pohjoissavolaiset toivovat eniten konsertteja, lapsille suunnattuja tapahtumia sekä teatteriesityksiä. Lisäksi verkkokyselyvastauksissa painottui erityisesti kuvataiteeseen liittyvien

toiveiden osuus. (Kuva alla.)

Asukkaiden esittämät toiveet kulttuurisisällöistä
(yhteensä 337 toivetta kesällä 2022)

Kulttuurisisältötoiveiden lisäksi kyselyissä saatiin tietoa siitä, mitkä tekijät vaikuttavat asukkaiden osallistumiseen kulttuuriin ja kuinka mahdollisia osallistumisen esteitä voidaan heidän näkemyksensä mukaan madaltaa (kuva alla). Merkittävimmät osallistumista edistävät tekijät ovat toiminnan tapahtuminen lähellä sekä edulliset kustannukset tai vapaa pääsy. Myös toiminnan ajankohta vaikuttaa osallistumismahdollisuuksiin, eniten toivottiin erityisesti viikonlopuille sekä kesän alkuun ja loppuun sijoittuvia tapahtumia. Toiveita esitettiin myös sellaisista kulttuuriharrastuksista, joita voi käydä kokeilemassa vapaamuotoisesti ja lyhytkestoisesti sitoutumatta kurssiaikatauluihin ja -maksuihin. Ajoittain esitettiin toiveita osallistumisseuran tai kimpakyytien löytymisestä sekä yhteisöllisestä toiminnasta, johon uskalletaan osallistua myös yksin.

Tapahtumatiedottamista toivottiin jatkettavan monikanavaisesti sekä kuntien ilmoitustauluilla ja paikallislehdissä: puhelinmuistutus oli yhtenä ehdotettuna tiedotuskanavana. Erityisesti verkkokyselyssä kulttuurialan toimijoiden tilakysymyksiin sekä elinkeinoon ja avustuksiin liittyviä näkökulmia nousi esiin. Omia järjestö- ja kulttuuritaloja toivottiin useaan kuntaan, ja viikonloppu- ja loma-aikoina vajakäytössä olevien julkisten tilojen hyödyntämistä ehdotettiin ratkaisuksi esimerkiksi kipeästi tarvittaville harjoittelu-, varasto- ja esitystiloilta.

Osallistumisen kynnyksen madaltamiseen liittyvät aiheet
(147 vastausta)

Verkkokyselyyn vastanneita oli yhteensä 332 ja 15 kunnan alueella vierailleella Kulttuuria kylille -kiertueella syntyi useita satoja vastauksia 25 tapahtuman aikana. Kiertueelta saadut vastaukset toimitettiin myös kyseisen kunnan kulttuuritoimen tietoon.

Kaikukorttikokeilu

Kaikukorttikoulutukset 25.8.2023 ja 27.10.2023

Kulttuuri kuulolla -verkostolle järjestettiin Kaikukortti-koulutus 25.8.2023 webinaarina. Kouluttajana toimi Mira Haataja Kulttuuria kaikille -palvelusta. Paikalla oli kuntien kulttuuritoimihenkilöitä, vapaa-ajan toimintojen edustajia, sekä hyvinvointialueen mahdollisten kortinjakajatahojen edustajia. Jokaisesta mukaan lähtevästä kunnasta ja hyvinvointialueen kortinjakajatahoilta pyydettiin ilmoitus kaikukorttivastuuhenkilöstä syyskuun loppuun mennessä. Osa kunnista ilmoitti vasta myöhemmin lähtevänsä mukaan kokeiluun. Syyskuussa kuntien vastuuhenkilöt olivat yhteydessä sekä mahdollisesti Kaikukortin jakajiksi että korttikohteiksi tuleviin toimijoihin.

Lokakuun ajan mahdollisten kortinjakajien ja kulttuuri/liikuntakohteiden kartoitus jatkui. Kaikukorttikoulutus ja työpaja järjestettiin hybriditapahtumana 27.10. klo 9-14 Kuopion pääkirjastolla. Kouluttajana toimi erityisasiantuntija Seppo Mallenius Kulttuuria kaikille -palvelusta. Koulutuksessa käytiin läpi aiheen taustaa, valtakunnallinen malli ja sekä Kaikukorttitoiminnan periaatteet. Iltapäivällä pohdittiin paikallista Kaikukorttikokeilun aloittamista ja toimintaa pienryhmissä. Asiantuntijapuheenvuoron piti myös kehittämissuunnittelija Henri Nevalainen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelta. Koulutukseen osallistui 67 osallistujaa. Tapahtumassa pyydettiin mukaan lähteviä tahoja ilmoittautumaan mukaan kokeiluun ja toimittamaan yhteystiedot 30.11.23 mennessä e-lomakkeella.

Marraskuussa 15.11.2023 Kuopion Kaupungin Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen lautakunta käsitteli ja hyväksyi Kaikukortti-toimintaan mukaan lähtemisen. Pohjois-Savosta mukaan kokeiluun ilmoittautui kaikkiaan 13 kuntaa: Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vieremä.

Marraskuussa pyydettiin kortinjakajiksi tulevilta arviot tarvittavista kortti-, esite- ja julistemääristä. Joulukuussa järjestivät perehdytyksiä webinaareina sekä kortin jakajille että korttikohteille kulttuurisuunnittelijat Kirsi Rönkkö ja Tuula Hult-Hallikainen. Kaikukorttiin sitoutuneet osallistuivat lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelun järjestämiin valtakunnallisiin perehdytyksiin. Joulukuussa koottiin myös tiedot esitteen painatusta varten toimijoilta.

Pohjois-Savon hyvinvointialueelta mukaan kortin jakajiksi lähtivät Ikäkeskus, Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö-keskinen alue sekä psykiatrian poliklinikka. Joulukuussa tilattiin kuntien ja hyvinvointialueen vastuuhenkilöille Kaikukantatunnukset Kulttuuria kaikille-palvelusta. Jokaisen kunnan vastuuhenkilö teki alueensa korttikohteille ja kortinjakajille Kaikukantatunnukset.

Kaikukorttimateriaali painettiin ja kustannukset katettiin Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävästä. Tammikuussa 2024 osallistuttiin valtakunnallisiin Kaikukantaperehdytyksiin ja postitettiin Kaikukorttimateriaali mukaan lähteneisiin kuntiin. Tammikuussa lähetettiin myös kohdesitoumukset ja kortinjakajien sitoumukset sähköpostitse hyväksyttäväksi toimijoille. Pohjois-Savon Kaikukorttikokeilu alkoi 1.2.2024 ja päättyy 31.12.2024. Keväällä 2024 pidettiin palautekokous.

Viestintä

Kehittämistehtävän alkamisesta julkaistiin tiedote 14.5.2020, joka jaettiin Kuopion kaupungin medialistalle. Samana päivänä julkaistiin myös uutinen Kuopion verkkosivulla. Koillis-Savo uutisoi kehittämistehtävästä 20.5.2020 ja Pitäjäläinen 28.5.2020. Verkosto on viestinyt tiheästi keskenään niin koronaan liittyen kuin myös valtakunnallisista asioista liittyen kulttuuriin.

Teams-tapaamisiin liittyvät materiaalit ja muistiot on talletettu Teams-palveluun, jonne kaikilla verkoston jäsenillä on pääsy.

Kehittämistehtävälle avattiin nettisivu osoitteeseen [kulttuuriakuopio.fi](https://www.kulttuuriakuopio.fi). Kehittämistehtävä löytyy myös Facebookista: <https://www.facebook.com/kulttuuriAKE>.

Vuonna 2021 tiivistä sisäistä viestintää jatkettiin sähköpostitse.

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävästä uutisoitiin Kohtaamisia -lehdessä (Kuopion asukaslehti) 21.1.2021. Uuden kynnyksellä -blogi julkaistiin Yhteistuumin-verkkosivulla 9.2.2021. Blogikirjoitus jaettiin myös Kulttuuri kuulolla -Facebook-sivulla. Savon sanomat haastatteli tehtävään liittyen 2.11., mutta juttua aiheeseen liittyen ei jostain syystä julkaistu Savon sanomissa.

Randio Sandels huomioi Kotikulmat valoissa -kampanjan marraskuussa ja haastatteli Hanna Kauhasta Siilinjärveltä ja Tiina Taskinen-Viinikaista Kuopiosta marraskuun puolen välin tienoilla. YLE:n verkkouutiset ja television alueuutiset Pohjois-Savosta uutisoivat Kulttuurin puolesta -kampanjasta 24.11.

Kehittämistehtävässä tuotettiin vuonna 2021 infograafi kulttuurihyvinvointiin liittyen ja sitä on jaettu eri sidosryhmille.

Infograafin julkaisu ja päättävä viestintä 2021

Päättäjien tietämättömyys kulttuurin hyvinvointivaikutuksista ja merkityksellisyydestä nousi usein esiin kuntien kanssa käydyissä keskusteluissa. Ongelmaksi koettiin myös, että kulttuuriasiat koetaan toissijaiseksi esimerkiksi lautakunnissa ja kulttuuri on ensimmäiseksi leikkauslistalla säästöjä tavoiteltaessa.

Vastaukseksi tietämättömyyteen kehittämistehtävässä tuotettiin vuonna 2021 infograafi, joka kokoaa yhteen kulttuurin hyvinvointivaikutuksia ytimekkäästi. Tavoitteena oli tuottaa materiaalia, josta kulttuurin hyvinvointivaikutukset olisivat omaksuttavissa helposti. Infograafia ajateltiin hyödynnettäväksi päättävä viestinnässä, mutta se käy hyvin myös muille kohderyhmille. Lisäksi julkaistiin myös postikortti aihealueesta.

Kunnille lähetettiin Pdf-tiedostojen lisäksi myös painetut versiot infograafista hyödynnettäväksi parhaaksi katsomallaan tavalla omassa kunnassa. Kuopiossa infograafi saatekirjeineen postitettiin uusille valtuutetuille. Lapinlahdella kulttuurilaki ja infograafi on jaettu valtuustolle sähköisesti. Myös Rautavaaralla nähtiin mahdollisena kulttuuripaketin jakaminen esim. vuoden viimeisessä valtuuston kokoontumisessa.

KULTTUURI VAIKUTTAA

FYYSISESTI

- Immuunitoiminta tehostuu
- Mieliyhvähormonit lisääntyvät
- Stressihormonit vähentyvät
- Aktivoi aisteja
- Autonominen hermosto, aineenvaihdunta ja verenpaine reagoivat musiikkiin
- Musiikki aktivoi useat aivoalueet
- Voi vähentää kipu- ja unilääkkeiden tarvetta

SOSIAALISESTI

- Vähentää yksinäisyyttä ja eristyneisyyttä
- Luo osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- Vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja sosiaalista vuorovaikutusta
- Auttaa kommunikaatiovaikeuksissa

PSYKKISESTI

- Vaikuttaa tunteisiin ja mielikuvitukseen
- Aktivoi kognitiota
- Vahvistaa minäpystyvyyden kokemusta ja itsetuntoa
- Voi auttaa mielenterveyshaasteissa ja vähentää psykofyysisiä oireita
- Lisää työtyytyväisyyttä
- Tarjoaa mielekästä tekemistä

TALOUDELLISESTI

- Kulttuurisesti kiinnostavat alueet houkuttelevat luovaa osaamista ja matkailijoita alueille
- Ennaltaehkäisevä ja toimintakykyä ylläpitävä toiminta säästää yhteiskunnan kustannuksia
- Lisää sosiaalista pääomaa
- Luovat ratkaisut voivat lisätä tuottavuutta
- Kulttuuriala työllistää

TAIDETOIMINTAAN **osallistuminen** SEKÄ TAITEEN KOKIJANA ETTÄ TEKIJÄNÄ VOI EHKÄISTÄ LUKUISIA PSYKKISIÄ JA FYYSISIÄ SAIRAUKSIA SEKÄ **hoitaa ja auttaa selviytymään** USEIDEN AKUUTTIIEN JA KROONISTEN SAIRAUKSIEN KANSSA. KULTTUURIPALVELUIDEN KÄYTTÖ JA KULTTUURINEN HARRASTUSTOIMINTA OVAT YHTEYDESSÄ **hyväksi koettuun terveydentilaan, hyvään elämänlaatuun** SEKÄ MATALAAN AHDISTUNEISUUTEEN JA MASENTUNEISUUTEEN.

KUOPIO

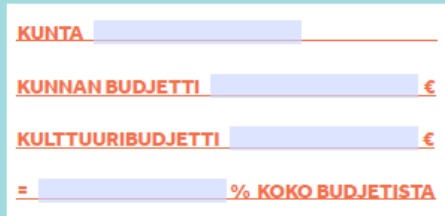
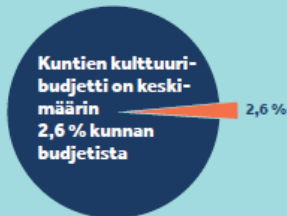
KULTTUURI
KUULOLLA

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

KULTTUURIBINGO

SAAKO KUNTASI BINGORIVIN?
LÖYTYYKÖ KUNNASTASI SEURAAVAT?
MUISTA HUUTAA **BINGO!**

LISÄÄ TIETOA

Piia Houni, Isto Turpeinen & Johanna Vuolasto (2021): **TAIDETTA! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja**. www.taite.fi/taite/kulttuurihyvinvointtikirja. Taiteen edistämiskeskus, Helsinki.

Daisy Fancourt & Saorise Finn (2019): **What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review**. Health Evidence Network (HEN) synthesis report 67. WHO Regional Office for Europe, Copenhagen.

Piia Houni (2019). **Taidetoiminta talouden tukijana sosiaali- ja terveyssektorilla**. Taiteen edistämiskeskus ja Piia Houni, Palno talo Westman.

Suositus taiteen ja kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

TAIKUSYDÄN
taikusydan.turkuamk.fi
Taikusydän on kulttuurihyvinvoinnin valtakunnallinen yhteyspiste ja yhteistyöverkosto. Taikusydän ylläpitää tietopankkia taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksiin liittyvästä tutkimuksesta, käytännöistä ja hyivistä toimintamalleista.

KAIKUKORTTI
www.kaikukortti.fi

LAKU-LÄHETE
www.versoverkko.fi/laku-lahete

TEAvisari
<https://teavisaari.fi/teavisaari/fi/tiedonkeruu/85>

Viestintä vuonna 2022

Tiedotteita lähetettiin seuraavasti:

27.4.2022 Strategiatyön käynnistyminen ja työpajat

2.5.2022 Kulttuuri kylillä -palveluhaku

26.8.2022 KulttuuriKuopio torilla

7.9.2022 Strategialuonnoksen kommentoinnin alkaminen

Yllä olevista tapahtumista viestittiin Kuopiossa myös sadoille yhdistyksille menevässä Hyvisviesti-uutiskirjessä.

Facebookissa viestittiin viikolla 18 päivittäin Kulttuuristrategiaa valmistelevista työpajoista. Näissä Facebook-päivityksissä jaettiin tietoa kulttuurihyvinvoinnista, kulttuurin elinvoimavaikutuksista ja kulttuurisesta osallisuudesta. Myös Instagramissa julkaistiin päivitykset tähän liittyen. Näitä päivityksiä varten tuotettiin myös videosarja, jossa tuotiin esille kulttuurin merkitystä humoristisin keinoin. Videon päätähtenä esiintyi "sote-alan suurkuluttaja Tyyne Kettunen" (Johanna Keinänen).

1.7. ja 1.8. tehtiin Facebook-päivitykset liittyen Kulttuuri kylillä -kiertueeseen, jossa kerrottiin heinä- ja elokuun toiminta Kulttuuri kylillä -tapahtumiin liittyen.

Savon Aalloilla oli radiohaastattelu strategiatyöpajoihin liittyen 2.5.2022.

Lehti-ilmoitukset julkaistiin seuraavissa paikallislehdissä:

4.5.2022 Viikkosavo, Kuopio

4.5.2022 Pielavesi-Keitele

4.5.2022 Töllötin, Iisalmi

4.5.2022 Miilu, Sonkajärvi

5.5.2022 Paikallislehti Sisä-Savo

5.5.2022 Uutis-Jousi (Siilinjärvi)

5.5.2022 Warkauden Lehti

5.5.2022 Matti ja Liisa

5.5.2022 Koillis-Savo

5.5.2022 Joroisten Lehti

5.5.2022 Pitäjäläinen (Nilsjä)

10.5.2022 Soisalon seutu

Viestintä vuonna 2023

Kehittämistehtävä piti yllä verkkosivua www.kulttuuripohjoissavo.fi.

Uusille Pohjois-Savoa edustaville kansanedustajille lähetettiin kirje 27.4.2023, jossa muistutettiin kulttuuripalveluiden tärkeydestä, kerrottiin Kulttuuri kuulolla -verkostosta, Pohjois-Savon kulttuuristrategiasta, sekä ohjattiin sivuille, joista saa lisätietoa. Lisäksi kirjeeseen kirjattiin Pohjois-Savon tapahtumia. Kehittämistehtävän kustantamana tilattiin FCG-konsulttiyhtiön toteuttama infograafi kulttuurialojen merkityksellisyydestä Pohjois-Savolle.

Kulttuuri kuulolla -Facebookissa oli vierailtu 579 kerta vuonna 2023.

Syksyllä 2023 ilmestynyt Kuopion kaupungin asukaslehti Kohtaamisia julkaisu jutun Pohjois-Savon kulttuuristrategiasta.

Kulttuurikuviusta

Pohjois-Savon kulttuuristrategiassa nostetaan esiin alueellisten vahvuuksien esille tuominen. Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimihenkilöiltä oli noussut esiin myös tarve tehdä kulttuuripalveluita tunnetummaksi ja brändätä niitä haluttavammiksi. Työtä voidaan edesauttaa tehokkaalla viestinnällä muun muassa kuvien avulla. Kulttuuri kuulolla -verkostosta nousseen idean pohjalta Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävän ohjausryhmä näki kannatettavaksi tukea Pohjois-Savon kuntia kulttuuripalveluiden kuvaamisessa syyskaudella 2023.

Kuvaustoiveita esittivät kahdeksan kuntaa: Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Varkaus ja Vieremä. Markkinaympäristön kartoittamiseksi pyydettiin tarjoukset viideltä Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimihenkilöiden ehdottamalta kuvaajalta. Ohjausryhmä päätti ostaa palveluita kolmelta tasaveroiselta tarjouksen jättäneeltä toimijalta. Valinnan kriteereinä olivat toiminnan ammattimaisuus ja vahva näyttö osaamisesta. Tehtävään valitut kuvaajat ovat Timo Villanen, Riitta-Liisa Airaksinen (Pieni kuvapuoti Riitta Airaksinen) ja Hanna Korhonen (HannaK Photo). (Myös ympäristönäkökulmat huomioitiin valintaa tehtäessä arvioitaessa tehtävän suorittamisesta kertyviä ajettavia kilometrejä.) Kuvaukset päätettiin toteuttaa kaikissa kahdeksassa kunnassa: Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi,

Varkaus ja Vieremä. Tarkempi kuvaussuunnitelma laadittiin yhdessä kuntien kanssa ja kuvaukselle varattiin maksimissaan yksi kuvauspäivä.

Henkilöstö

Hankekoordinaattori Tiina Taskinen-Viinikainen työskenteli kokoaikaisena työntekijänä kehittämistehtävässä 15.4.2020-31.12.2023.

Tuula Hult-Hallikainen työskenteli kehittämistehtävässä 80 %:n työajalla 1.8.-31.12.2023 tehtävänäään edistää Kaikukorttitoiminnan käynnistymistä Pohjois-Savossa.

Tulokset

Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävien avulla on lisätty Pohjois-Savon kuntien välistä yhteistyötä ja kumppanuutta. Pohjois-Savon alueelle luotiin kuntien kulttuuritoimihenkilöiden välinen verkosto, joka kokoontuu säännöllisesti yhteen kehittämistarkoituksessa. Verkoston toiminta lisää Pohjois-Savon kuntien välistä vuorovaikutusta ja kollegiaalisuutta, sekä parantaa hyvien käytänteiden leviämistä.

Kehittämistehtävän aikana kulttuurin merkitystä nostettiin esille eri yhteyksissä ja toteutettiin pienimuotoisia yhteisiä tuotantokokeiluita. Kehittämistehtävä valmisteli myös Pohjois-Savolle kulttuuristrategian, joka sisältää myös kulttuurihyvinvointisuunnitelman. Pohjois-Savon maakuntahallitus hyväksyi strategian yksimielisesti kokouksessaan 28.11.2022.

Toiminnan merkittävimpiä tuloksia on myös Kaikukorttikokeilun alkaminen 13 Pohjois-Savon kunnassa. Mukaan kokeiluun lähtivät: Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus ja Vieremä.

Pohjois-Savon maakuntaliiton aktivoituminen kulttuuriasioissa voidaan lukea osin myös kehittämistehtävän ansioksi, sillä vuoden 2022 lopulla julkaistun Kulttuuristrategian myötä maakuntaliiton ote kulttuuriasioissa on lisääntynyt merkittävästi.

Kyselyt

Pohjois-Savon kunnille lähetettiin keväällä 2023 kysely, jonka avulla pyrittiin muotoilemaan kehittämistehtävän mahdollista jatkoa. Erityisesti pienten kuntien näkökulmaa toivottiin nostettavan esiin kyselyssä. Myös Yhteistuumin kehittämistehtävän palautelinkki jaettiin verkostolle.

Joulukuussa 2023 toteutettiin kehittämistehtävän päätökysely, jossa arvioitiin kehittämistehtävää ajalla 2020 - 2023. Kyselyn vastauksia on avattu seuraavassa luvussa. Kyselyyn vastasi 10 kuntaa Kuopiota lukuun ottamatta.

Päätökyselyn vastauksia

Verkoston syntyminen sinällään on koettu vastaajien kesken arvokkaaksi. Verkostossa on koettu hyväksi se, että tavataan aktiivisesti ja jaetaan arkisiakin asioita. Arvokkaaksi miellettiin myös, että verkoston tapaamiset tarjoavat hetkeksi mahdollisuuden pysähtyä kulttuuriasioiden ääreen. Verkostona on mahdollista saada myös painavammin asia kuuluville kuin yksittäisenä pienenä kuntana ja verkoston yhteisellä toiminnalla voi edistää myös näkyvyyttä. Verkostolta voi saada myös tukea omaan tekemiseen, sekä uusia ajatuksia ja ideoita hankkeiden ja keskustelujen myötä.

Kehittämistehtävän avulla mainittiin lisätyn Pohjois-Savon kuntien välistä yhteistyötä ja kumppanuutta: On lisätty tiedonvaihtoa, ammatillista yhteistyöverkostoa ja kollegiaalista tukea kuntien kulttuuritoimihenkilöiden välillä. Toiminnan avulla on jaettu tietoa ajankohtaisista asioista sekä hyviä

esimerkkejä eri kunnista. Toimintaan osallistuneet verkostolaiset ovat saaneet uusia näkökulmia kulttuuripalveluiden kehittämiseen. Verkoston olemassaolo sinällään mainittiin olevan ”henkinen selkänoja, joka antaa intoa satsata kulttuurielämän kehittämiseen kunnassa”.

Konkreettinen yhteistyö

Esiin nousi, että kun alueelta tunnetaan muita kulttuuritoimihenkilöitä, avun pyytämisen kynnyks on matalampi. Yhteiset kampanjat ja vaikuttaminen, sekä yhteisprojektit mainittiin konkreettisena yhteistyönä. Kehittämistehtävän avulla on lisätty tiedonkulkua ja -vaihtoa, avointa keskustelua sekä verkostoitumista alueella kulttuuritoimijoiden kesken.

Uudet kumppanuudet

Kahdeksan vastaaja mainitsi, että on syntynyt uusia kumppanuuksia: ei kuitenkaan kirjattuja kumppanuuksia, mutta yhdessä kulkemisen kumppanuutta. Kaikukorttiverkoston jakajat ja kohteet mainittiin konkreettisiksi uusiksi kumppaneiksi.

Uudet hankeideat

Puolet kyselyyn vastanneista arvioi, että uusia kulttuuriin liittyviä hankeideoita syntyi tai uusia kulttuurihankkeita alkoi kehittämistehtävän myötävaikutuksella omassa kunnassa. Konkreettisena uutena hankkeen mainitaan muun muassa Kulttuuri kuulolla -kehittämistehtävän jatko Kulttuuri Itää -kehittämistehtävä.

TEA-viisarin tuloksien mainittiin kyselyssä parantuneet kuudella kunnalla. Vastanneista kolme kuntaa on päivittänyt kulttuurikasvatussuunnitelman kehittämistehtävän aikana ja neljäs on aloittanut päivittämisen. Kolmella kysymykseen vastanneella kunnalla ei ollut tarvetta päivittää kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

Kahdeksan kuntaa vastasi ottaneensa käyttöön kulttuuriin liittyviä **hyviä käytänteitä, malleja tai toimintatapoja** kehittämistehtävän innoittamana. Konkreettisena uutena toimintatapana kaksi kuntaa mainitsee striimatut sisällöt. Yksi kunta mainitsee aktivoituneen yhdistysyhteistyön, vakiintuneen valotaidetapahtuman ja yritys yhteistyön. Toinen kunta mainitsee aktivoituneen yhteistyön seurakunnan kanssa. Kaikukorttikokeilu nostettiin esiin myös täällä.

Yhteiset infokampanjat ja yhteydet muihin kulttuurivastaaviin nähtiin hyvinä käytänteinä. Yhdessä

kunnassa oli perustettu kuukausittain kokoontuva vapaamuotoinen kulttuurin keskusteluklubi. Eräs kunta on ottanut tavaksi viedä kulttuuriasiat esityslistojen pykäläksi, ei vain tiedoksi. Näin ollen kulttuuriasia saa painoarvoa.

Varsinaisia uusia tuotantorakenteita ei ollut kuitenkaan syntynyt.

Neljä kunnista vastasi, että kulttuuripalvelujen saatavuus on parantunut kehittämistehtävän myötä. Parempaa saatavuutta perusteltiin mm. sillä, että on paremmin tietoa kulttuuritarjonnasta Pohjois-Savon alueella. Vastauksessa nostetaan esiin myös vanhusyksiköihin viety yhteistyö.

Kehittämistehtävän aikana **kulttuurin resurssit** mainittiin kasvaneen yhdessä kunnassa (Varkaus), joten sen myötä saatavuus ja saavutettavuuskin on parempi. Kunnassa kiinnitetään myös osallisuuden enemmän huomiota. Yksi kunta nosti esiin kylille viedyn kulttuuritoiminnan.

Saatavuuteen liittyen nostettiin esiin, että saatavuus on pitkälti kiinni paikallisesti resursoinnista, mikä ei ole muuttunut hankkeen aikana. Viisi kuntaa vastasi saavutettavuuden parantuneen kehittämistehtävän myötä. Kulttuuriin liittyvät tallenteet ja livestriimaus nostettiin esille myös saavutettavuuteen liittyen. Erityisesti senioriväestöä palvelukodeissa koettiin tavoitettavan näin paremmin. Tilojen esteettömyyskartoitus nostettiin esiin silmiä avaavana asiana. Yhdessä kunnassa oli viestitty toimijoille aktiivisemmin ja kohdennetummin. Kaikukorttitoimintamalli mainittiin myös.

Osallisuuden koki lisääntyneen kahdeksan kuntaa. Vastauksissa mainittiin myös, että yhteisöjen kanssa tehdään uudenlaista yhteistyötä. Varkauden kaupungilla kunnan kulttuuripalvelujen parempi resursointi mahdollisti myös osallisuuden huomioimisen paremmin.

Yhdessä kunnassa maahanmuuttajat, nuoret ja perheet mainittiin tavoitetun paremmin. Toisessa kunnassa mainittiin osallisuutta lisääviksi toteutetut kulttuurikyselyt. Kahdessa kunnassa oli kokeiltu osallistavaa budjetointia kulttuuripalveluissa. Kehittämistehtävän toimenpiteistä mainittiin Kulttuuria kylille - tapahtumat, joissa kerättiin ideoita ihmisiltä kulttuuripalvelujen suunnittelun tueksi. Kaikukortti-kokeilu mainittiin myös osallisuutta lisäävänä toimenpiteenä.

Myönteinen kehitys yleisesti kuntien kulttuuripalveluihin liittyen 2020–2023 välillä

Kun kysyttiin myönteisestä kehityksestä yleisesti liittyen oman kunnan kulttuuripalveluihin kehittämistehtävän ajalta, nousi esiin Varkauden kaupungin hyvä kehitys: Kunnan kulttuuritoimea ei ollut olemassa vuonna 2020, se oli leikattu pois. Vuonna 2021 perustettiin kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden yksikkö, johon koottiin olemassa olevat lastenkulttuuritoimijat kuntakonsernista ja vuoden 2022 alusta lähtien myös yleiselle kulttuurille on ollut yhden henkilötyövuoden resurssi.

Vieremällä kulttuuritarjonta oli monipuolistunut tuona aikana, ja kulttuurin pariin oli löytänyt uusia ihmisiä. Tapahtumien määrä oli myös lisääntynyt. Vieremällä oli avattu myös luova tila kuntalaisten käyttöön. Einarin puistoon olivat vakiintuneet myös kuukausittaiset iltanuotiot (koko kansan olohuone) pysyväksi toiminnaksi.

Yhdessä vastauksessa todettiin, ettei tiedetä, onko myönteinen kehitys ollut kovin paljon ulospäin näkyvää, mutta omassa ajattelussa on tapahtunut paljon kehitystä. Se toivottavasti säteilee myös kuntalaisille tuotetuissa palveluissa.

Toisessa kunnassa mainittiin oltavan Pohjois-Savon alueen suhteen paremmin kartalla eri palveluntuottajista, eri kuntien erityispiirteistä, sekä yhteistyön helpottuneen eri kuntiin ja verkostoitumisen onnistuneen. Kaikukortin käyttöönottoon on ollut helpompi lähteä yhdessä.

Todettiin myös, että kulttuuritarjontaa ja kulttuurin tuottamiseen liittyviä projekteja, osallistavia kokeiluja ja uusia kulttuurihankesuunnitelmia on ollut huomattavasti aiempaa enemmän.

Millainen rooli kehittämistehtävällä on kehityksessä?

Kehittämistehtävän rooli mainittiin tärkeäksi erityisesti verkostoitumisessa, sekä maakunnallisten asioiden kehittämisessä ja eteenpäin viemisessä.

Infotuokioiden mainittiin antaneen paljon uutta tietoa ja tuoneen esille alan toimijoita. Kaikukortin käyttöönottokokeilussa mainittiin kehittämistehtävällä olleen merkittävä rooli.

Konkreettisena kehittämistehtävän sisältönä mainittiin Kulttuurikuvitusta -projekti, jolloin Pohjois-Savon kunnat saivat ammattivalokuvaajan palveluita käyttöönsä kuvaamaan kunnan kulttuurikohteita. Ammattimaisten kuvien ansiosta kulttuuripalveluihin liittyvän viestinnän odotettiin paranevan tulevana vuonna, kun käytössä oli muitakin kuin itse otettuja kännykkäkuvia.

Jotkin kokeilut mainittiin mahdollisiksi vain kehittämistehtävän tuella (esim. Kulttuuria kylille, Kaikukorttikokeilu). Kehittämistehtävän tuella tehdyt matkat maakunnallisille ja yli maakunnallisille kulttuurin foorumeille mainittiin olleen erittäin tärkeitä sekä oppimisen että jakamisen kannalta. Myös kehittämistehtävän opintomatkojen myötä verkostolaiset mainitsevat saaneensa uusia näkökulmia kulttuuripalveluiden kehittämiseen.

Lisäksi verkoston olemassaolo ja sen takaama eräänlainen henkinen selkänoja toiminnalle mainittiin antaneen intoa satsata kulttuurielämän kehittämiseen kunnassa sekä auttaneen kirkastamaan myös ylikunnallisia kehittämiskohteita.

Verkoston onnistumiset

Verkoston onnistumisina mainittiin verkoston rakentaminen ja ylläpito sinällään, ajankohtaisten asioiden nostaminen tietoisuuteen ja keskusteluun, maakunnan kattava kulttuuristrategia ja kulttuurihyvinvointisuunnitelma. Tehtävällä mainittiin olevan olennainen panos kulttuurin painoarvon nostamisessa maakunnassa ja tiedon jakamisessa.

Säännölliset verkkokokoukset vaihtuvien teemojen äärellä oli mainittu todella tärkeiksi ja hyödyllisiksi ja niiden haluttiin jatkuvan. Ylipäätään tärkeäksi nähtiin yhteisten koulutusten suunnittelu ja toteutus. Mainittiin, että hanketta on vedetty hienosti. Kokouksissa on paljon asiaa ja usein pyritään löytämään jokin yhteinen ratkaisu/mielipide. Tämä koettiin hyvänä ja jatkossakin toivottiin kysyttävien asioista verkoston jäseniltä.

Viestintä koettiin sujuvaksi ja tapaamisten sisällöt ajankohtaisiksi ja tärkeiksi. Tietoa oli tarjolla monesta eri kanavasta ja ”vähintään riittävästi”. Tiedon todettiin kulkevan. ”Se, että kunnan kulttuuritoimihenkilöt saavat uutta tietoa ja osaamista, valuu kuntalaisille parempina ja kustannustehokkaina palveluina.”

”Olemme onnistuneet luomaan luottamuksen ilmapiirin, jossa ei ole havaittavissa kilpailua tai pätemistä. Jokainen kunta tunnustetaan omanlaisenaan vahvuuksineen ja heikkouksineen, mahdollisuuksineen ja puutteineen. Yhteisen tiedon jakamisen kautta toisen vahvuudesta voi ottaa opiksi ja parhaimmillaan saada benchmarkkausta omaan työhön. On tullut tunne, että kuuluu osaksi laajempaa verkostoa eikä ole yksin, vaikka normiarjessa välillä onkin yksin”, todettiin yhdessä vastauksessa.

Yhteistyön mainittiin lisääntyneen, sekä keskinäisen ymmärryksen sekä yhteenkuuluvuuden tunteenkehittyneen. Kehittämistehtävä on tuonut ihmisiä ja resursseja yhteen, sekä kouluttanut.

Miten kehittämistehtävän toimintaa tulisi parantaa jatkossa?

Huomiona kehittämiseen nostettiin esiin, että Teams-kokoukset mahdollistivat suuren määrän palavereita ja yhteiskehittämisaikaa. Mietittiin, oliko se liiankin helppoa: onko aikaa kaikkeen, kun henkilöresursseja ei kuitenkaan saada tarpeeseen lisää. Ongelmana myös on, että kuntalaisten toiveet kasvavat ja eurot eivät lisäänty. Miten suhteuttaa kuntien kulttuurin parissa työn tekeminen suhteessa toiveisiin.

Nostettiin myös esiin, että yhteistyötä ja tiedonkulkua hyvinvointialueelle voisi kehittää.

Miten kehittämistehtävän toimintaa tulisi muuttaa jatkossa niin, että toiminta olisi vaikuttavampaa?

Esiin nostettiin edelleen tiedon lisääminen isommilla ja näyttävämmillä kampanjoilla, erityisesti kuntien luottamushenkilöiden suuntaan. Pohdittiin, voisiko olla jokin iso yhteinen tapahtuma / kampanja, minkä saisi paremmin läpi mediassa? Ylätasolle vietävä aineisto tulisi saattaa yhtä helppoon pakettiin kuin Kaikukortin materiaalit, jolloin ne olisi helppo muuntaa pienenkin kunnan tarpeeseen.

Toivottiin, että osallistuttaisiin vielä ketterämmin ja luovemmin mukaan laajempiin hyvinvointia ja osallisuutta tuottaviin yhteisjuttuihin ja erilaisiin pöytiin: Lisää yhteistyötä ja verkostoja muun terveyttä edistävän, sairastavuutta ennaltaehkäisevän hyvinvointisektorin, kuten liikunnan ja järjestötoiminnan kanssa.

Millaisissa asioissa kehittämistehtävästä on ollut sinulle hyötyä henkilökohtaisesti?

Seuraavat asiat ovat suoria lainauksia:

- Verkostoituminen kollegojen kanssa, mahdollisuus pyytää apua kun on tuttuja henkilöitä
- Kulttuuristrategia on hyvä työkalu työssäni
- Verkostoituminen ja uusien näkökulmien saaminen kulttuuripalveluiden kehittämistyöhön
- Verkkopalaverit ja mahdollisuus osallistua valtakunnallisiin tapahtumiin kuten Kutu-päivät ja Itä-Suomen

kulttuurifoorumi

-Ammatillinen yhteistyöverkosto ja kollegiaalinen tuki, esimerkit eri kunnista hyvistä käytänteistä, ajan tasalla pysyminen.

-Olen tutustunut alueen kulttuurialan toimijoihin

-Ajattelu herää ja yhteisiä intressejä tulee sanottua ääneen.

Miten oma osaamisesi on kehittynyt kehittämistehtävän myötä?

- Olen saanut syvempää tietoa asioista, jotka ovat olleet etäisiä, kuten veteraaniperinne, Kulttuuriluotsitoiminta.

- Olen saanut ammatillista itsevarmuutta verkostossa toimiessani.

-Näen ja ymmärrän asiat monipuolisemmin.

-Erialaisten uusien toimintatapojen omaksuminen

-Tiedän paremmin alueen kulttuuripalveluista, mutta myös tavoitteista, mihin pyrimme yhdessä

-Monialaisempaa ajattelua ja tärkeää tietää, miten muut tekevät asioita: tapahtumia, ongelmanratkaisuja...

Millaisia odotuksia sinulla on kehittämistehtävän jatkolle?

-Odotan innolla, että verkoston toiminta jatkuu ja opimme aina vaan paremmiksi työssämme, saamme kuntalaisille laajasti saavutettavia, laadukkaita kulttuuripalveluita ja saamme vertaistukea kollegoilta.

-Jatketaan samaan malliin. Live-tapaamiset tärkeitä.

-Toivon, että sama hyvä yhteistyö jatkuu ja rikastuu uusien kumppaneiden mukaan tulon myötä. Toivon myös, että otetaan aina jokin konkreettinen toimenpide työn alle, jota pyritään edistämään. Näin saadaan lisättyä vaikuttavuutta käytännössä.

-Jatketaan Pohjois-Savon kulttuuriverkoston aktiivista toimintaa, mutta ollaan yhdessä Itä-Suomena silloin kun se asiaa hyödyttää.

-Näkyvyyttä ja vaikuttavuutta alueen huipputapahtumille ja peruskulttuurityölle.

-Voimia antavaa - ei aikaa syövää

Raportin on kirjoittanut Tiina Taskinen-Viinikainen 13.9.2024

TOIMINTA JA TAPAAMISET

Ajankohta	Tapahtuma	Osallistujat
10.6.2020	Verkostotyön perusteet -koulutus 1, Timo Järvensivu.	15
15.6.2020	Teams-tapaaminen	9
20.8.2020	Teams-tapaaminen	10
24.8.2020	Verkostotyön perusteet -koulutus osa 2, Timo Järvensivu	15
11.9.2020	Yhteiset Teams-tapaaminen Taiken kanssa: <i>Taiken rahoitukset ja taiteilijan uusi työnkuva.</i> <i>Asiantuntijoina Hanna Susitaival ja Antti Raekallio</i>	13
18.9.2020	Kuntavierailu Siilinjärvi	4
21.9.2020	Kuntavierailu Iisalmi	4
22.9.2020	Kuntavierailu Kiuruvesi	4
24.9.2020	Teams-tapaaminen	9
25.9.2020	Kuntavierailu Lapinlahti	4
2.10.2020	Teams-tapaaminen Suonenjoki	3
5.10.2020	Kuntavierailu Vesanto	3
5.10.2020	Kuntavierailu Tervo	5
9.10.2020	Teams-tapaaminen	12
19.10.2020	Verkostotyön perusteet -koulutus osa 3, arviointi, Timo Järvensivu Teams-	13
22.10.2020	tapaaminen: <i>saavutettavuus - koronavarautuminen</i>	14
26.10.2020	Kuntavierailu Keitele	4
28.10.2020	Kuntavierailu Pielavesi	4
6.11.2020	Teams-tapaaminen: <i>Kulttuuritoimen ja HyTe-SoTe:n yhteistyömahdollisuudet</i> <i>Pohjois-Savossa. Asiantuntijoina alueelliset hyvinvointikoordinaattorit</i> <i>Säde Rytönen ja Marika Lähti, sekä kulttuurisuunnittelija Kirsi Rönkkö</i>	17
17.11.2020	Teams-tapaaminen Kaavi	4
18.11.2020	Teams-tapaaminen: <i>Alueelliset toimijat VB-valokuvakeskus ja ISAK esittäytyvät</i>	15
24.11.2020	Kuntavierailu Vieremä	3
30.11.2020	Teams-tapaaminen: <i>Elinvoimaiset järjestöt ja nuorisoyhteistyö, Kiuruvesi</i>	
10.12.2020	Kannattava tapahtuma, koulutus järjestöille	25
14.12.2020	Teams-tapaaminen: <i>Saimaa-ilmio, koordinaattori Jarkko Kääriäinen</i> <i>Kaupunki-järjestöyhteistyö, museoamanuenssi-pilotti, Iisalmi</i>	20
Yhteensä 290 kohtamista vuonna 2020		
13.1.2021	Teams-tapaaminen	18
18.1.2021	Osallisuuskoulutus	20
25.1.2021	Osallisuuskoulutus	12
3.2.2021	Teams-tapaaminen	15
15.2.2021	Verkostotyön sparraus, työpaja 1, Timo Järvensivu	12
24.2.2021	Kuntavierailu Rautalampi	4
25.2.2021	Teams-tapaaminen	16
2.3.2021	Kuntavierailu Rautavaara	4
2.3.2021	Kuntavierailu Sonkajärvi	2

3.3.2021	Onnistunut somestrategia -koulutus, osa 1	4
15.3.2021	Verkostotyön sparraus, työpaja 2, Timo Järvensivu	8
24.3.2021	Onnistunut somestrategia -koulutus, osa 2: <i>laadukas sisällöntuotanto ja työkalut</i>	21
12.4.2021	Verkostotyön sparraus, työpaja 3, Timo Järvensivu	8
21.4.2021	Onnistunut somestrategia -koulutus, osa 2: <i>mainonta ja tuloksien analysointi</i>	22
29.4.2021	Teams-tapaaminen, tulevaisuustyöpaja	12
18.5.2021	Teams-tapaaminen, museoiden vastuutehtävä, LAKU-lähetä	15
2.6.2021	Teams-tapaaminen, Tehhään virtaa yhdessä, striimaus	13
8.6.2021	Kuntavierailu Joroinen	4
15.6.2021	Kuntavierailu Varkaus	3
15.6.2021	Kuntavierailu Leppävirta	3
21.6.2021	Teams-tapaaminen: kesäkahvit	9
18.8.2021	Teams-tapaaminen	9
13.9.2021	Verkostotyön sparraus, työpaja 4, Timo Järvensivu	8
27.9.2021	Teams-tapaaminen: valotapahtumat, Lite Designs, Ari Tiilikainen	10
30.9.2021	Verkostopäivä, Kuopio	13
1.-		
14.10.2021	Armas-festivaali	179
13.10.2021	Teams-tapaaminen	10
27.10.2021	Verkostotyön sparraus, työpaja 5, Timo Järvensivu	5
1.11.2021	Striimauskoulutus osa 1, Jarkko Virtanen	10
8.11.2021	Striimauskoulutus osa 2, Jarkko Virtanen	8
25.11.2021	Hyvä mieli -tapahtuma	50
26.11.2021	Kuntavierailu Kaavi	6
1.12.2021	Palautekeskustelu Lapinlahti	2
7.12.2021	Palautekeskustelu Tuusniemi	1
8.12.2021	Liikkuvien palvelujen ideointia (kulttuuribussi)	2
8.12.2021	Palautekeskustelu	2
10.12.2021	Palautekeskustelu	2
13.12.2021	Kuntavierailu Vieremä	5
16.12.2021	Etäjoulukahvit	10
21.12.2021	Palautekeskustelu Iisalmi, Kiuruvesi	2
Yhteensä 559 kohtaamista vuonna 2021		
13.1.2022	Ohjausryhmä	8
28.1.2022	Ohjausryhmä	7
28.1.2022	Teams-tapaaminen	15
3.2.2022	Teams-tapaaminen: osallisuus- ja järjestökoordinaattori <i>Anne Aholainen ja Pohjois-Savon hyvinvointikoordinaattori Säde Rytönen</i>	25
14.2.2022	Ohjausryhmä: strategiaprosessin tarjoukset	6
22.2.2022	Teams-tapaaminen: strategiaprosessin suunnittelu	18
28.2.2022	Ohjausryhmä: <i>strategiaprosessin vaiheen esittely</i>	9
15.3.2022	Teams-tapaaminen, strategiatyöpaja: SWOT ja kysymyksenasettelu	17
24.3.2022	Ohjausryhmä	11
5.4.2022	Teams-tapaaminen: Lainattavat materiaalit, työryhmäsuunnittelu	16
21.4.2022	Ohjausryhmä: <i>taiteilijahaku, kulttuuriluuri</i>	6
25.4.2022	Teams-tapaaminen: strategian viestintäpöytä	14

26.4.2022	Teams-tapaaminen asiantuntijat: strategiatyöpajojen suunnittelu	17
10.5.2022	Teams-tapaaminen: Ammattilaistyöpaja	28
11.5.2022	Teams-tapaaminen: SOTE-työpaja	12
12.5.2022	Teams-tapaaminen: Harrastajatyöpaja	5
13.5.2022	Teams-tapaaminen	18
14.5.2022	Teams-tapaaminen: Kulttuuri kylillä -artistien esittely ja valinta, strategia	15
15.5.2022	Verkostopäivä, lisämi: <i>Strategian kiteytystä</i>	14
16.5.2022	Teams-tapaaminen: Ammattilaistyöpaja	14
17.5.2022	Opintoretki, Jyväskylä	7
18.5.2022	Teams-tapaaminen: Viestintäkoulutus 1; viestintäsuunnitelman ABC	14
19.5.2022	Teams-tapaaminen: Viestintäkoulutus 2; markkinointiviestintä	8
20.5.2022	Kulttuuri kylillä -tapahtumat	1258
21.5.2022	Teams-tapaaminen	14
22.5.2022	Itä-Suomen kulttuurifoorumi, Mikkeli	5
23.5.2022	Haviz Bale Khan - intialaisen musiikin konsertti	220
24.5.2022	Teams-tapaaminen	17
25.5.2022	Verkostoiltpäivä, Lapinlahti	15
Yhteensä 1825 kohtaamista vuonna 2022		
3.1.2023	Ohjausryhmä	6
24.1.2023	Ohjausryhmä	6
1.2.2023	Teams-tapaaminen	11
22.2.2023	Ohjausryhmä	7
22.2.2023	Teams-tapaaminen	14
24.2.2023	Teams-tapaaminen: Kulttuurikuntoon!	12
15.3.2023	Teams-tapaaminen	14
17.3.2023	Pohjois-Savon kulttuurifoorumi, Kuopio	110
	Etäosallistujat	50
21.3.2023	Teams-tapaaminen	5
5.4.2023	Teams-tapaaminen	11
25.4.2023	Teams-tapaaminen	17
4.5.2023	Vierailu kotiseututoimijoiden tapaamisessa, Vuorela	1
16.5.2023	Teams-tapaaminen	10
17.5.2023	Teams-tapaaminen: Itä-Suomen verkosto, yhteisen hankkeen valmistelu	9
31.5.2023	Teams-tapaaminen: Itä-Suomen verkosto, yhteisen hankkeen valmistelu	11
5.6.2023	Teams-tapaaminen	7
9.6.2023	Teams-tapaaminen: Itä-Suomen verkosto, yhteisen hankkeen valmistelu	7
16.8.2023	Teams-tapaaminen: Hyvinvointialueyhteistyö	9
25.8.2023	Teams-tapaaminen: Kaikukortti	20
31.8.2023	Teams-tapaaminen	16
12.9.2023	Teams-tapaaminen	20
20.9.2023	Itä-Suomen kulttuurifoorumi, Joensuu	8
9.-		
10.10.2023	Opintoretki: KUTU-päivät, Jyväskylä	17
27.10.2023	Kaikukorttikoulutus ja työpaja, Kuopio	67
2.11.2023	Teams-tapaaminen	18
9.11.2023	Teams-tapaaminen	19
22.11.2023	Teams-tapaaminen	14
6.12.2023	Itsenäisyyspäivä, striimi	480

11.12.2023	Verkostopäivä, Kuopio	11
13.12.2023	Teams-tapaaminen: Kulttuuri Itää -suunnittelu	6
21.12.2023	Teams-tapaaminen: Kulttuuri Itää -suunnittelu	3
24.12.2023	Yhteisöllinen jouluruokailu: <i>Antti Raekallion esiintyminen</i>	170

Yhteensä 1186 kohtaamista vuonna 2023